

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

LETO (AÑO) VIII

ŠTEV. (NUM.) 152

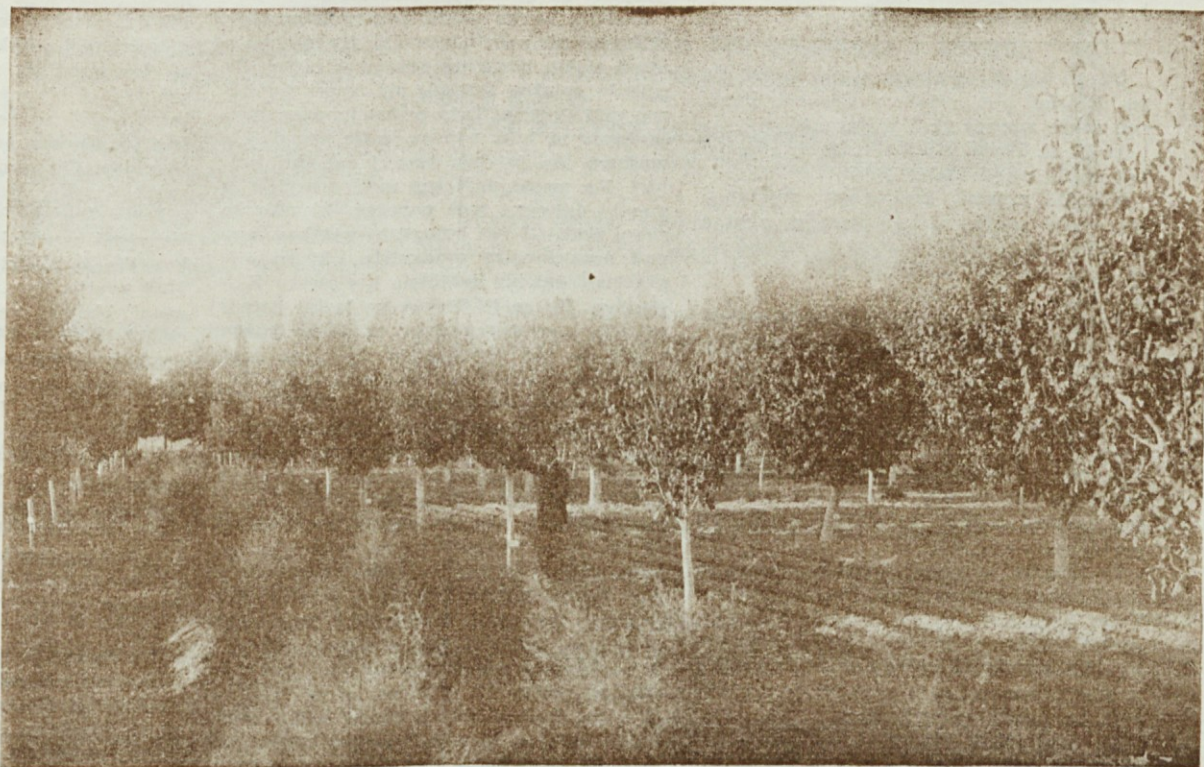
SEPTEMBER

(SEPTIEMBRE)

1940.

Nekaj motivov iz "argentinske Vipave", v Rio Negro, kjer se sladko smehljajo zoreče slive, okusna jabolka, sladke hruške, bogato grozdje, ki zore našim rojakom, ki imajo lepe sadovnjake v Cinco Saltosu.

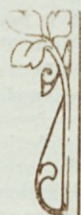
Narodni praznik

Rojstva jugoslovanskega kralja Njeg. Veličanstva Petra II. se vrši 6. septembra.

V BUENOS AIRESU ga bomo proslavili v nedeljo 8. SEPTEMBRA s sveto mašo s slovesno zahvalno pesmijo pri SV. ROZI v spodnji cerkvi.

Udeležili se bodo slovesnosti poleg jugoslovanskih oblasti z gospodom ministrom, tudi zastopniki prijateljskih držav.

Vhod v kripto sv. Roze je iz ulice Pasco. — Cerkev stoji na križišču ulic Belgrano (št. 2200) in Pasco (400), 8 kvader od Plaza Once in od Plaza Congreso.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63 - 6832

Kličič od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni doma.

Uprava:

Paz Soldán 4924

Telefon 59 - 6413

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

CERKVENI VESTNIK

1. sept. Maša na Paternalu za Ivana Mermoljo. Molitve na Paternalu.

8. sept. Maša ob 10.45 v kripti Santa Rosa za stariše Roj. Molitve na Paternalu.

15. sept. Maša na Paternalu za Jerneja Milharčič. Molitve se ne vrše.

22. sept. Maša na Avellanedi za Jožefa Šeruga. Molitve na Paternalu.

29. sept. Maša na Paternalu za stariše Čuk. Molitve na Paternalu.

Od 15. do 22. septembra me ne bo doma. Obiskal bom rojake v Córdoba, Rosario in če mogoče tudi v Paraná.

Maša za Ivana Kerševan bo 1. septembra ob 13 uri v Floresu.

Narodni praznik kraljevega rojstnega dne se bo praznoval 8. septembra z mašo in zahvalno pesmijo v spodnji cerkvi Svete Roze na ulici Belgrano 2200 ob 10.45 uri. Vhod iz ulice Pasco.

Poročila sta se pri sv. Jožefu Aleksander Vodopivec iz Prvačine in Miloš Anica iz Kastelvenere v Istri.

„Na Akonkagu“, prireditelj napovedana za 8. september, se ne bo vršila tisti dan, temveč pozneje. Film je že dokončan, toda trenutno je še v Mendози in bo šele pozneje mogoče videti ga, kar bo že pravočasno javljeno.

Iz Mendoze pošilja mnoge pozdrave naš rojak, ravnatelj zavoda Don Bosco, dr. Peter Serdož, ki je dal v svojem zavodu gostoljubno streho rajnemu gospodu Kastellicu. Za pokojnega našega gospoda so imeli gregorijanske maše, to je 30 zaporednih maš, za pokoj njegove duše.

Za prvo sveto obhajilo imejte že sedaj skrb. Za naše otroke se bo ta lepa slovesnost vršila 15. decembra na Paternalu. Priglasite svoje otroke v najbližnji cerkvi, kjer se otroci pripravljajo na prvo sv. obhajilo. Tamkaj bodo pristopili prvič k božji mizi. Potem jih boste pa pripeljali tudi k naši prvoobhajilni slovesnosti. Prosim, da prijavite svoje otroke pravočasno.

Birma bo! Takoj po Veliki noči prihodnjega leta se bo vršila slovesnost svete birme, kakor smo jo imeli pred tremi leti.

Nikar torej ne hitite preveč, marveč počakajte in prijavite že kmalu svoje otroke za sveto birmo. Janez Hladnik.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVE

Ker je bila odgodena prireditelj napovedana za 8. sept. zato tudi ne izide sedaj napovedana posebna številka Duhovnega življenja. Vsi tisti, ki ste dali oglase, jih boste videli v naslednji številki, ki bo služila napovedanemu namenu, če ne pride vmes kaj nepredvidenega.

Prijatelje D. ži. prosimo, da nam pre-

skrbe še kak oglaš.

Naročnike prosim, da bi poravnali naročnino tisti, ki ste še na dolgu. Naša revija vstraja nadalje in ne bo omagala, če boste naročniki imeli dosti dobre volje. Pridobite še novih naročnikov, prispevajate v tiskovni sklad.

SKALA V VIHARJU

Svet se danes maje v svojih temeljih. Silni pretresi so že nekaterikrat zajeli narode in dežele in iz razvalin je vstajal nov svet.

2000 let bo skoraj imela zgodovine v tem viharnem metežu Cerkev Kristusova. Že nekajkrat so jo njeni nasprotniki obsodili na smrt in pričakovali njenega kolca. Pa se vedno dogaja čudo: Njeni nasprotniki, ki so morili zveste sinove Cerkve, ki so jo obrekovali z lažmi, ki so ji očitali vse mogoče napake, so pač doprinesli, da se je cerkev vedno prenavljala in očiščevala napak in slabosti, katere je posvetni duh zanesel v njene vrste, na njen „pogreb“ so se pa zastoj pripravljali, pač pa so zapustili žalostno vlogo njenih sovražnikov naslednjim stoletjem, ki so vedno nadaljevali očiščevalno delo v božji ustanovi za zveličanje človeštva.

Kakšna bo pa usoda Cerkve danes?

Zgodovina nam odgovarja. Sv Avguštin je ob zlomu rimskega cesarstva mislil, da prihaja splošen propad, pri čemer bo konec tudi Cerkve. Toda pričakovanega konca časov ni bilo, pač pa je Cerkev dobila možnost, da je dala temelj zahodni kulturi. Na mesto posvetne moči cesarjev je stopila duhovna moč papežev, ki niso po svetu pošiljali več bojevskih vojakov, ampak oznanjevalce evangelija, ki so pripravljali duhovno svetovno kraljestvo Kristusovo. Ko se je Cerkev po lastni krivdi navzela posvetnega duha in je za kazen prišla na novo reformacija, tedaj so spet mnogi pričakovali, da bo konec sveta. Toda verski razkol je vzbudil v Cerkvi novega duha in privedel do globokega notranjega prerorenja. Tridentinski cerkveni zbor je dal smernice za novo delavnost katoliške Cerkve, ki je izgubljeno kmalu nadomestila z novimi velikimi pridobitvami. Pa je po stoletjih prišla francoska revolucija, ki je kar natančno napovedala leto, ko bo Cerkev izginila z zemeljskega površja. Izvršitelj revolucije, Napoleon, je papeža kot ujetnika odpeljal iz Rima. A nazadnje je moral Napoleon na otok Sv. Henele, papež Pij VII. pa se je vrnil v Rim ob slavospevih iz vsega sveta. Preteklo stoletje je bilo „prosvitljeno“, a zato nič manj bojno razpoloženo proti Cerkvi. Danes je doba „prosvitljenstva“ in „naprednosti“ že močno v zatonu, Cerkev pa še vedno trdno stoji, čeprav je od drevesa odpadlo mnog suhega listja.

Čemu ta kratek zgodovinski pregled? Zato, da ne bomo v skrbeh za usodo Cerkve po sedanji vojni. Ne vemo, kdo bo zmagovalc, in tudi ne, kaj nam prinese čas. Vemo pa, da bo Cerkev vse viharje, na če bi bili še tako hudi, srečno prestala. Ko je angleški protestantski zgodovinar Macaulay proučil cerkveno zgodovino 19. stol. in viharje, ki jih je Cerkev prestala, je končno zapisal: „Če pomislim na silne viharje, ki jih je rimska Cerkev morala pretrpeti, si ne morem misliti, kako bi mogla propasti. Ona bo obstala, pa če tudi bi prišli taki časi, da bi se osamljen potnik iz Nove Zelandije sredi širne puščine naslonil na zlomljen lok Londonskega mostu hoteč naslikati razvaline cerkve sv. Pavla.“ Tem besedam angleškega zgodovinarja nimamo nič dodati.

KORISTNI NASLOVI

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Uruguay in Paraguay: Avda. de Mayo 1370, III. nadstr., 7.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22—012.

Izseljenski korrespondent za Uruguay: David Doktorič, Florida 1394, Montevideo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih žolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Slovenska žola na Paternalu: Paz Soldán 4924, Buenos Aires. Telef. 59—6413.

Zavetišče Lipa: Villa Madero F.C.G.B.A. „Slovenska Krajina“: Almirante 258. Avellaneda.

P. Gabriel Arko, San Martin 160, José Ingenieros.

Dr. Koloman Kisilak, Cotelengo, Claypole, F.C.S.

Nova maša v Idriji. Idrija je v zadnjih desetletjih doživela lepo število novih maš, toda ta, ki se je obhajala v nedeljo 2. junija, je bila vendarle edinstvena. Daroval jo je g. Frane Fele, doma iz Čekovnika. G. Fele je do sedaj prvi novomašnik iz romantičnega Čekovnika. Pa so se njegovi ožji rojaki res postavili. Okrasili so dolgo pot od novomašnikovega doma vrh Bele do župne cerkve na vso moč lepo in udeležili so se slavia v zelo velikem številu. Cerkev sv. Barbare je bila nabita polna. Cerkveni govor je imel idrijski rojak dr. Fr. Močnik, profesor in stoini vikar v Gorici. Jedrnato in lepo je razložil verni množici pomen katoliškega duhovnika za ljudstvo in za zveličanje duš. Med svetim opravilom je lepo prepeval znani idrijski cerkveni pevski zbor. Po službi božji je bil nič manj prijeten, čeprav ne toliko važen slavnostni del, namreč skupno kosilo v staroslavnem „kanonu“ pri Didiču. Poteklo je v najlepši harmoniji in splošni zadovoljnosti. Izmed številnih prisrčnih napitnic je treba zlasti omeniti krenke besede čekovniškega domačina g. Valent. Lapajnetca, ki je čestital g. novomašniku, staršem in vsej soseski. Čekovnikarji so na ta dan res upravičeno ponosni. G. Fele je imenovan, za župnega upravitelja v Stržiščih v Baški dolini.

Na Krasu je bila nova maša. 2. junija je daroval prvo daritev v Avberiu na Krasu Dominik Pegan. Že tretji duhovnik iz malih Ponikev, od koder sta že tudi dva Zlobea duhovnika. Bil je dan velikega veselja za celo okolico.

✦ V Podbrdu je v nedeljo 26. maja umrl g. Ivan Torkar, ki je več desetletij vodil tamošnji poštni urad in bil zato splošno znan pod imenom pošta. Pokojni je bil eden izmed tistih mož, ki je pred dobrim polstoletjem začel sodelovati pri podvigu naše narodne zavednosti in je tudi na gospodarskem polju vneto pomagal graditi našo narodno samobitnost. Bil je pošten, veren Slovenec in se je vse življenje udeleževal kot odličen pristaš katoliške narodne misli.

Novo pokopališče v Idriji. V nedeljo 26. maja je bilo blagoslovljeno naše novo pokopališče. Cerkvene obrede je opravil dekan g. Carlet. Slovesne blagoslovitve, pri kateri je ubrano prepeval domači cerkveni pevski zbor, so se udeležili številni zastopniki oblasti in velika množica ljudstva. Lepa pokopališčna cerkev bo posvečena Materi božji. Njena slika že visi v oltarju.

PO ARGENTINI SEM TER TJA

Tudi svetni duhovniki imamo dolžnost iti na duhovne vaje vsaka tri leta... Še premalo je, ker prav zato je med duhovščino toliko neduhovskega, ker se ne potrudijo vsi dovolj, da bi vedno ohranili pravega duha Kristusovega.

Salezijanski duhovniki v Rio Negro so pa dobri apostoli. Saj morajo večinoma živeti v prav apostolskem ubožtvu, in velika razsežnost njihovih župnij jih žene k neprestanemu gibanju.

Cipolletti...

Pa ne mislite, da tamkaj ni Slovencev!

Seveda so. Tamkajle! Tista hiša!

Zares. Prav lično domačijo so si postavili.

Ljubeznivo naju je sprejela gospodinja, začudeno

Torej, čaj je bil gotov, da z njim preženemo prah in hripavost, katero mi je dala hitra vožnja.

Kar na mizo! Izvolite, "padre Gladis!" tako mi je samozavestno pokazal prostor gospod.

Čuden priimek sem dobil, tako sem pomislil, ko mi je prišla na misel neka lepa povest, v kateri je glavna junakinja nič več in nič manj kot neka "Gladis"... Bom pa "Gladis!" Saj je vseeno.

Pa sem jaz prav zadovoljno čaj pil. Gospod je bil pa še bolj vesel, da je tako srečno zapomnil moj priimek. Bog ve, če ne bom dobil jutri od njega kakega pozdrava na ta naslov... Morda se pa celo jezi, ker mu na že poslano pozdrave še nisem odgovoril... "Gladis" ali pa "Hladnik"... le kdo bi se za črke prepiral,

V dneh od 15 do 22 septembra bom obiskal rojake v Rosariju, Córdoba in Paraná po sledečem programu:

V ROSARIJU bo sveta maša v kapeli pri šolskih sestrah v ulici Córdoba 1646 v PONDELJEK 16. sept. ob 8 uri — v SOBOTO 21. sept. tudi ob 8 uri.

V CORDOBI v TOREK 17. sept. ob 9 uri; v SREDO 18. sept. ob 8 uri v cerkvi LAS MERCEDES (Beli menihi) dve kvadri od glavnega trga.

V PARANA v PETEK 20. sept. ob 8 uri v cerkvi SV. MIHELA.

Vsi rojaki imate te dneve priliko pred in po maši, da opravite sveto spoved in sprejmete sveto obhajilo. Nikar ne zamudite lepe prilike. Saj prav zato grem na to pot, da bi dal priložnost za božje stvari tudi tistim, kateri ste bolj daleč od Buenos Airesa.

Ob tej priliki se lahko opravijo tudi krsti. Če pa ima kdo zadevo kake poroke, prosim, da naj mi to že preje sporoči v Buenos Aires!

V ROSARIJU se bom zadržal v ponedeljek (16. sept.). V CORDOBO bom prišel z vlakom v torek ob 8.30, nakar bo sveta maša. V sredo bom ostal v Cordobi; v četrtek zjutraj bom odpotoval

z omnibusom v SANTA FE, kamor bom prišel ob 12.20. Prosim rojake, katerim bi bilo mogoče, da se pozanimajo, kje ima postajo mikroomnibus Cordoba—Santa Fe in bom zelo vesel, če bom našel tam kakega rojaka.

V PARANA bom odpotoval še isto popoldne in imel v petek 20. sept. sveto mašo pri Sv. Mihelu ob 8 uri.

Isti dan popoldne bom odpotoval v Rosario, kjer bo v soboto 22. sept. sveta maša ob 8 uri pri šolskih sestrah.

VSE ROJAKE po teh krajih prosim, da bi mi ob tej priliki poravnali tudi naročnino za Duhovno življenje.

Menda smem pričakovati, da mi boste pridobili tudi kaj novih naročnikov, ki jih bom ob tej priliki spoznal.

Upam, da mi ne bo nihče vzel na slabo, če opozorim, da je tako potovanje združeno tudi z mnogimi stroški, posebno še, ker si moram doma poiskati in plačati namestnika. Gotovo boste veseli doprinesli vsak nekaj za kritje izdatkov.

Tako vas vse prav toplo pozdravim in kličem: "Na svidenje!"

JANEZ HLADNIK, iselj. duhovnik.

so strmeli otroci... Škoda, da si nisem vzel fotografije, Vsaj na sliki bi si ohranil obraze in drugim bi jih lahko pokazal, ko sem bil že tako površen, da si niti priimka nisem zapisal. Zapomnil sem si le to, da je njej ime Marička... Njega ni bilo doma. Škoda, da niso prišli naslednjo nedeljo v Cinco Saltos!

Med tem je pa že zavrel krop v župnišču, da bomo pili čaj... Čaj, pa v tisti vročini, bo kdo rekel. Da Prav nekaj vročega jebilo treba poslati po luknji, da se oplakne prah, ki sva ga z gospodom Ludvikom tisti dan požrla.

Z gospodom, ki je župnika nadomeščal, sva se že seznanila preje. Po vseh formalnostih sva sedrug drugemu predstavila.

Murphey je njegov priimek. Jaz sem pa svojega povedal.

Ne vem... malo težko si ga bom zapomnil: "gla... kla... hadnik"... tako je zlogoval z željo, da bi razčlenil čudno uganko mojega imena.

Tega smo tukaj vajeni, da nas vse drugače imenujejo, kot so nam doma rekli... Paciencia.

če pa imamo vsi ljudje nosove sredi obrazov... razen onega žiberšana, ki ga mu je menda konj odgriznil, kot pravi povest...

NOVI OBRAZI

Med tem se je ustavil pred hišo auto.

Sinigoj bo! je menil g. Ludovik.

Zares, bil je on.

Pogledal sem moža, ki sem ga zjutraj slišal po telefonu. Lani sem ga videl v Buenos Airesu, ko me je kar trdo prejel, kako je to, da na vse kraje grem, samo v Cinco Saltos se ne pokažem. Sedaj sem stal pa pred njim.

Velik, stasit mož je stal pred menoj. Videl se mi je bolj visok kot lani.

"Sedaj pa verjamem, da ste mož beseda!" tako me je pozdravil.

Jaz ja tudi vam. Za pol devete smo rekli in prav tista ura je, tako sva si podala roke, na to smo stopili v župnišče, da še njemu postrežemo s čašo čaja.

Pol devete? Pa je bil še dan?

Dosti ga je šebilo. Toliko že še, da smo stopili še k Gorupovim.

Kdo pa so to?

V Cipoleti jih pozna vse. Kar po mehanikih vprašaj. Pa če še poveš, da so "Yugoslavos", bo vedel zanje vsak otrok.

Tudi meni niso bili povsem neznani. Saj sem imel zanje mnogo pozdravov iz Bahije Blanke. Žena Novakova je sestra obeh bratov Gorup, ki imata v Cipolletti mehanično delavnico. Samo tega nisem vedel, da jih bom tako lahko našel... Pa, saj si nismo bili povsem neznanci. Saj smo se pred dvemi leti že tudi srečali, ko sem se mudil v Bahiji Blanki.

Pozdravili smo se, toda na hitro, kajti v deželo je hitela noč. Nas pa je pot še isti večer vodila v Neuquen. Treba je bilo namreč pohiteti, da ne bo prepozno. Naslednje jutro je treba že odpraviti sporočilo v Plaza Huincul, da bo tam za Slovence maša v pondeljek.

Da. Tamkaj je še tako, kot po Poljanski dolini, koder je hodila pošta vsake tri dni...

Pa tudi tega nemara nebo vedel vsak, da spada Plaza Huincul v faro Neuquen, pa tudi to bo nemara neznano komu, da v Plaza Huincul ni nobenega duhovnika za 5000 kristjanov... in da je to tja iz Neuquena celih — 200 km... Kaj, da jeto nekaj! Torej 200 km daleč mora iti kaplan iz Neuquena na podružnico v Plaza Huincul in že v petek mora z doma, da je tam v nedeljo maša...

Prav zato je bilo pa treba še tisti večer pohiteti v Neuquen, da ponese drugo jutro kaplan sporočilo do naših ljudi, da bo v pondeljek maša ob 8 uri.

Torej v Neuquen. Samo čez vodo Neuquen je treba. Tamle! jekazal gospod Pernišek.

Kaj je tamle? sem vprašal.

Sedaj nič posebnega. Toda bilo je. Lani. Saj me je sram, pa za zabavo je dobro... ko sem se vozil s kolesi zgoraj...

Kaj je pa bilo? Tamle notri pod nasipom železniškega tira?

Vsporedno gresta čez reko dva mosta: železniški in novi cestni most, ki je ponos cestnih del v republiki.

"Bilo je tedaj, ko sem imel prvič v rokah auto, tako je nadaljeval g. Pernišek. Pač sem znal pritiskati gumb in vzvode in vedel kako je treba; na ravni cesti, kadar je prazna, je otročje lahko voditi auto, toda če ti kar naenkrat stoji pred vozom krava, pa res ne veš, na kateri knof bi pritisnil, da ne bo kaj grdega.

Pa se je kaj nevšečnega zgodilo? Ali se je žival ustrašila?

Vrabea je! Rogove je nastavila. Saj niti ne vem kako je bilo. Le to vem, da sem kar naenkrat stal poleg moje "kočije", ki je ležala s kolesi zgoraj. Motor je brnel, kolesa drvela... tako kot smo včasih otroci zvrčali kak voziček, da smo potem kolesa vrteli. Pesjansko je bil prizor smešen pa tudi čudovit, ker jaz sam si ne znam razložiti, kako me je moj angel varuh potegnil iz kočije, kako je vse minilo čisto brez nesreče. Prišli so ljudje in mi pomagali na cesto.

Ali je bila tudi tedaj žična ograja? sem vprašal, ko sem videl gosto mrežo bodoče žice pod cesto.

Zato sem se tedaj malo menil. Moj avto pa še manj. Potem šele sem opazil, da bi bil moj auto dober tudi za vojaški tank.

No, ja. Tako. Od kraja se kar nisem upal priti sem, sedaj so pa ljudje že pozabili. Jaz sem se pa med tem že tudi navadil volana in sedaj vozim tako, da imam vedno kolesa spodaj... je končal Pernišek.

SEDAJ PA DOMOV

Dolg je bil dan 18 januarja, še sinje jasno nebo ga je podaljšala za nekaj minut in poletna ura ga je je potegnila; toda davno je že ugasnil dan in si je moral naš konj sam utirati pot skozi temo. Tako smo jo rezali, da je kar frčalo na vse strani. Saj smo pa imeli tudi dosti široko pot. Ni sicer kaka asfaltirana avenida, ki vodi v Cinco Saltos, toda široka pa je cesta kot Paseo Colón v Buenos Airesu. Bil je že ob 10 h.

Tukajle, je pokazal Sinigój, smo na "4 esquinas". Tri naše družine žive tukaj. Že smo šinili dalje. Tale pot drži v "Beaulieux"; tamle notri žive Bruggerjevi.

Ob cesti je šepetal kanal, ki nosi rodnost sadovnjakom in polju.

Hop! Zaškrtalo je. Zagrabila je zavora. Pred nami je zableščala dolga vodna lisa... Počasi smo šli dalje. Voda je predrila rob kanala, ki teče nad višino ceste. Kmalu smo prebrodili zalito cesto in še nekaj dalje, pa smo zavili skozi odprto lesno.

Tukaj smo, je oznanil Sinigój. Torej dobrodošli na moje mdomu. Samo zastran postrežbe pa ne vem kako bo. Samo mati so doma, žena je pa odsotna in otroci tudi. Pa nekaj bomo menda že dobili za večerjo.

No, ni bilo treba nikakih opravičil. Saj je bilo vse lepo na mestu. Le ura je bila že pozna in smo ugotovili, da smo že ob enajstih. In jutri zjutraj moramo biti pa že spet zgodaj na nogah, kajti ob 7 uri moramo biti že v Cipoleti.

Saj bi se že zadržali v prijaznem razgovoru. Človeku je vse novo, vse zanima. Toda lahko noč!

Pa ni bilo spanca. Skozi okno je šepetala pesem drevja, ki je šelestela v lahnem vetriču. Le pasji lajež je za hip presekal svečano nočno razpoloženje. Šele polagoma so se uredili mnogoteri vtisi celega dneva in tedaj sem zaspal, pa še je bilo treba na noge.

Saj bo skoro 7 ura... pa taka noč! Pesjana vendar, sem začudeno gledal na uro. Pa je res in ura teče... Seveda, če je pa ura poletna, torej za 60 minut naprej, a sedaj pa še 35 minut zemljepisne razlike... Sinigój je pa že tudi imel gotovo vse in smo kar sedli.

Najbrže se ne vidimo do noči, tako smo se poslovili.

Brzeli smo spet. Saj drugega nam ni kazalo. Kako še je bila noč, pa že skoro 7 ura.

ne bi, če se je pa mudilo. In še tam naprej nam je drugi auto tak neusmiljen prah kuhal, da si je bilo treba pomagati. Sinigój je svojega voza vaje. Kar naenkrat smo menjali vloge in je kar naenkrat ostal daleč za nami oni vozač. Šli smo pa res kot Elija. 80 km je kazal brzomer.

V Cipoletti nas je pa že čakal dan. Najprej je imel mašo P. Pernišek.

Med tem je pa oživel pred cerkvijo. Prišel je Sinigój in mi sporočil, da so prišli Bruggerjevi.

Zares. Menili so, da pridem z vlakom, ki prihaja tisto uro; ko me niso tam našli, so se oglasili pri cerkvi. Res smo se srečavali. On je Švicar. Ljubeznjiv mož, ves naš človek. Samo govoriti ne ume po naše. Žena Milka Čujec je pa iz Trsta iz Skednja. Doli v Cinco Saltosu je našla prijazen dom. Le slovenske besede in pesmi bi si želela in zato je tako željno pričakovala mojega napovedanega obiska. Dogovorili smo se, da pridem k njim na večerjo.

Dnevni program je bil že kar preveč izpolnjen.

Najprej po maši sva šla s Perniškom na zajtrk k neki španski družini, do katerih sem imel posebna naročila od njihovih iz Buena. Nato je pa naša pot peljala v Neuquen.

PRI GOBERNARODJU

Kdo ve, morda se pa le razreši zadeva potovanja v Bariloche. Saj pravijo, da vozi službeni avijon. Morda bi se pa človek obesil nanj, če bi "ujel" za roko "kakega strica".

Saj veste kako je tukaj. S priporočili se marsikaj nemogočega doseže.

In ta stric, kdo pa naj bo?

Sam gubernador teritorija Neuquen. Res je bil moj talar kaj malo primeren za tako visoke obiske. Siro-mak je kar sivel, pa ne od let, ampak od prahu, ki je grizel v črno tkanino.

Toda, pravijo, da ne more nihče na avijon kot pot-ni! Torej kot misijonar in s priporočilom takega strica bo pa morda le kaj.

Pa tudi iz tega prosa ni bilo kaše.

Saj nihče niti ne ve ne, kdaj tisti avijon hodi in bi bilo treba brzojaviti v Palomar, kjer je vojaško letališče in od tam dobiti dovoljenje...

Kaj hočemo. Saj ni pasja smrt, če koza crkne... Pa nič. Saj ob 9 uri gubernador najbrže še tudi ni vstal...

Napravili smo le nekaj ovinkov po Neuquenu. Me-sto samo je mlada ustanova. Pa vendar so mu na ši-roko začrtali ulice in veliko površino. Kdo ve, kako ime-nitna bo še postala ta "prestolica". Da, prestolica. Saj je glavno mesto teritorija Neuquen, skozi čigar de-želo teče istoimenska reka, na jugu pa jo meji bistra reka Limay.

Pa ne mislite, da je to mala deželica. Marsikako slovensko domačijo bi lahko postavili v njene poljane. Saj meri 94.000 km² na katerih živi nič več kot 53.000 prebivalcev. Večina dežele je brezupna puščava. Na za-padu meji na Čile. Tamkaj so ob vodah nekatere lepe dolinice, vzhodni del pa more služiti kvečjemu za ovčjo pašo. Pa še te morajo imeti več kot 40 danske poste.

Pač pa vsebuje ta dežela precej rudnega bogastva. So dobri premogovniki, veliki petrolejski vrleci, celo zlato pridobivajo. Večina prebivalstva pa živi od drob-nice, ki jo pasejo potomci araukanskih Indijancev.

Mestu Neuquen sodijo statistike 7500 prebivalcev. Ne vem kje bi jih bilo toliko. Toda dovolj jih je, da da-jo njihove ure opravka kar dvema urarjema.

Le kaj nas ti zanimajo, bi rekel kdo.

In vendar nas. Kako ne, če je pa pri enem imel oro v popravilu P. Pernišek in sem šele tedaj prav razumel, zakaj da je on snoči še manj spal kot jaz. Skrbelo ga je, koliko je ura, ker ni imel kam pogledati.

Pa to ni še vse. V Neuquenu imamo namreč tudi slovenskega urarja in to g. Gorjana, doma iz Gorice. Kako se je mož začudil, ko je dobil naš obisk. Pa so menda že nekateri drugi Slovenci v Neuquenu, toda ura je hitela in pri Gorupovih ne bo prav, če zamudimo obed, še preje moramo pa obiskati nekatere druge dru-žine, zlasti one na "Cuatro Esquinas".

KROMPIRJEVA ZGODBA

Nekako na sredi pota med Cipoletti in Cinco Saltos so se naselili nekateri naši. So Istrani. Z veseljem so nas sprejeli in tudi za nedeljo smo jih povabili v Cinco Saltos na misijon. Pernišku je bilo kar vse znano.

"Kako bi ne vedel, če sem pa tukajle v hiši že ma-šo imel, tamle sem krstil dete, pri oni hiši sem sina po-kopal..." tako je zavrnil moje presenečenje.

Bilo je to oni čas, ko je bil kaplan v Neuquenu in je pritekel na pomoč tudi župniku v Cipoletti, kamor spada tudi Cinco Saltos in vse drugo do Almirante Cor-dero.

Njegovo Veličanstvo

Kralj Peter II.,

ki slavi

6. septembra svoj

17 rojstni dan.

Vsem Jugoslovanom

doma in po svetu

je on simbol naše

domovine

Jugoslavije.

Tukajle pridemo pa k hiši, kjer boste lahko poku-slili breskve, je pripomnil najin vodnik Sinigoj, ko smo stopali k Pamiču.

Kako? Samo pri njih rastejo?

Letos že. Povsod drugod jih je vzela slana.

Tako smo obiskali tiste družine, ki so bile tam v bližini in seveda pokusili tudi kak sad in kako kapljico domačega pridelka.

Da, mi smo takole pohajali in povsod imeli takoj mizo pogrnjeno. In tudi če bi ne bila... Saj so zorele hruške in na kupe jih je bilo povsod. Tudi brez pogrnjene mize se je lahko živelo.

Toda, kaj bodo rekli pa pri Gorupovih, kamor gre-mo k pogrnjeni mizi.

Zares, saj je že davno poldne!

Pa smo spet sedli v našo kočijo in zdrčali v Cipoletti kjer nas je čakala bogato obložena miza. Nič se ni raz-jezila naša gostiteljica in kar takoj smo bili za mizo. Pa tudi pokrižali smo se in molili, da vidim, če še znajo očenaš. Saj človek tukaj tako lahko pozabi na božje stvari in tam doli v oni deželi, kjer imajo komaj 4 du-hovnike v deželi, ki je za pol Kranjske, kjer zvonov ni, in če so, ne pojó ampak vekajo... Kdo pa naj potem ljudi še spomni na molitev in na očenaš... Pa so ga znali in ga še molijo.

Dobro smo se oskrbeli in kar dobre volje smo bili, ko smo se poslavljali. Toda poslovali se nismo. Kar sku-paj gremo, tako smo se dogovorili. Ne daleč od tam, v Gral. Fernandez Oro žive tudi naši ljudje.

Kar dva voza smo napolnili. Tudi Gorupov Pavle ima voz. Pa če bi ga ne imel; kaj njemu zato! Saj bi si ga naredil. Iz repe bi si napravil avtomobil, tako se zdi človeku, kadar ga vidi, kako je izvlekel iz ropotarnice stvor na kolesih... Pa da ste ga videli kako je šlo. Kot Elija! Pognal se je po prašni cesti, da ni bilo videti nič drugega kot dolg oblak prahu, in — to je je bila dirka! Sinigoj se pa tudi ne da, in smo šli kot blisk.

Kmalu smo zavili, pa spet zavili in že smo stali preč odprto lesu.

Ob 2 uri popoldne! Sonce neusmiljeno žge. Še muhe so šle v senco in psi so zadremali. Toda Gorupovi so tamkaj že stari znanci in kmalu je bila skupaj cela čakra.

Ne, tega ne morem reči, ker je velika kar 50 ha in je daleč tja na ven raznešena; njeni stanovalci so se zbrali okrog nas.

Začuden so pogledali. Pa smo se takoj sporazumeli. Saj so vedeli že za moj obisk. V Naši Slogi so o tem brali. Pač edina družina, ki je imela hrvaški list naročen. Tamkaj so že brali, da pridem na jug in so bili takole od daleč v nadi, da se morda snidemo.

Toda takole! tole uro! Ne, gospod! Morate priti še enkrat, da bomo napravili lep praznik, bomo jagnjička spekli.

Pa tudi brez jagenjčka, pečenega na ražnju, smo bili veseli. In kako bi človek ne bil vesel tako lepe družine. Štirje bratje Beziči s svojimi družinami, ki so doma iz otoka Šolte pri Splitu, žive v božjem miru in slogi med seboj. Kar ima eden imajo vsi, kar pridela eden je za vse, kadar nima eden, so si edini tudi v tem. Štirje, štiri družine. Le eden od njih je ostal vdovec, pa se si tako lepo složni med seboj, da je njihova edinost premostila tudi tisto vrzel. Fantje in dekleta in drobna deca so nas obdali od vseh strani, pa smo si napili na zdravje sebi in domovini.

Štirje bratje Beziči imajo v najemu celo kinto. Skupaj jo delajo, skupaj sadove dela uživajo. Marsikatero trdo uro so morali preživeti, toda v štirih so bili dovolj stanoviti, da so prebolile začetne tečave. In kako iznajdljivi so. Le škoda, da se jim ni poskus prav obnesel.

Semenski krompir se naroča pogosto iz Holandije. Toda, tako, so si zamislili bratje Beziči, kaj pa če bi poskusili z jugoslovanskim krompirjem! Pa so ga naročili naravnost iz Ljubljane od Gospodarske Zveze. Cel vagon, ki naj bi ponesel slavo slovenskega krompirja tudi čez daljno morje! Toda tista slava je bila "krompirjeva"... Poskus se ni obnesel. Naš krompir ni doživel zmagoslavne pohoda... Polom sicer ni bil popolen in pridelek ni bil slab, toda na potu se je krompirja toliko uničilo, da so komaj dobili nazaj denar, ki so ga za poskus tvegali, krompirja je pa komaj ostalo kaj za solato, potem ko so odprodali, kar je bilo izdatkov. Delo je bilo pa izgubljeno.

Zares dobri ljudje ti Dalmatinci! Trdo jim gre še, ker njihovi nasadi so še mladi, polje pa ne rodi tako obilno, toda več kot denar je vredna edinost in medsebojna ljubezen, tako da imajo s seboj tudi domovino. V senci šumečih topolov, med dolgimi vrstami bohotne koruze, med krompirjevimi nasadi jim teče mirno življenje, in brez strahu gledajo v bodočnost, ker za na mizo bo še vedno kaj pri hiši. Ko bi bila le tudi čakra njihova last... Pa zaenkrat jo imajo le v najemu... Toda, kaj bi si človek težil življenje s skrbmi, ki ničesar ne prinese in tako smo bili veseli vsi: midva s Perniškom in Sinigoj, ker smo našli tako dobre ljudi oni pa spet, da so se lahko pogovorili kaj o naših stvarih, da so zvedeli kako novico iz daljne domovine... "tamo daleko, daleko, kraj morja, tamo je selo moje, tamo je ljubav moja".

Še do drugih naših, ki so njihovi sorodniki smo tudi stopili. Pa smo imeli opravek, da smo prekrizali globoke jarke. Pavletov voz je smuknil čez kot mačka... seveda on dobro pozna tiste jarke, mi smo pa kar pogledali in je bil opravek, da smo se prekotatili čez.

Tudi Jureta smo dobili doma, ki je bil tudi našega obiska vesel in še tembolj, ker je njegova mala deklica bila nekam slaba in še krščena ne...

Prav prav! Saj smo tudi misijonarji, pa jo bomo pokristjanili v nedeljo v Cinco Saltosu, če je prav vam, tako sva odločila s Perniškom. Toda kdo ve, če niste tudi stari potrebni misijona!

Malo nasmehnil se je Pavel, pa tudi Jure je priki-

mal, da bi bilo nemara kar prav, če bi tudi starejši sprejeli kake zakramente.

Zatorej na svidenje v nedeljo, tako smo se poslovili, kajti treba bo še naprej ali bolje nazaj, kajti danes je že petek in treba je poskrbeti za nedeljo, da bomo tudi kaj zapeli.

PET SLAPOV

Da, da, to je bila skrb, kako bo v nedeljo! Zatorej je bilo treba kar pohiteti.

P. Pernišek je ostal v Cipolettiju. S Sinigojem sva pa zdrsnila v Cinco Saltos. Da. To pot pa prav tja, naravnost v sredo vasi.

Vas je to. Pa vendar ni brez življenja. Saj ima vsega. Od železniške postaje pa do hotela, od brivca pa do be katere imajo svoj glavni posel ob času trgatve: to peka in mesarja, velikih in malih hiš. Zelo vidne zgradbe vnovčevalnice za sadje.

Velikih in malih hiš pravim. Posebno vidna in vab-med šelestečimi topoli stoji ljubek "čalet". In najmanj-ljiva je "departamento de riegos". V lepem zelenju ša hišica? Kaj bi mislili katera je? Božja hiša je to.

Že na kraju vasi sameva ponižna kapelica. Trava raste okrog nje...

Malo nad vasjo se dviga strma ježa, ki obrobja celo gornjo dolino. Strmo raste žalostna goljava v srednje visoko brdo. Gori v rebri se je naselila tovarna, ki pridobiva gips iz tamkajšnega grušča.

Na podnožju je pa speljan veliki kanal, ki dovaja vodo rodovitni "gornji dolini".

Že od daleč se sliši hrumenje vodnih mas. Torej bodo res vodopadi, tako je pričal šum, ki je že zmagoval brnenje motorja, ko sva s Sinigojem zavila tjakaj v gozdiček, ki zakriva pogled na strugo.

Zares! In zakaj? Kaj je bilo teh slapov treba, ko je pa vendar voda zajeta gori više, kakih 20 km dalje v Contraalmirante Cordero. Pa stvar je kaj naravna. Vodo so zajeli tako, da imajo vsak čas zagotovljeno zadostno množino vode. Zaradi tega so morali dvigniti gladino do primerne višine nad jezom. Ker je pa voda tako prišla preveč visoko in bi po dovodnih kanalih drla s preveliko silo, je bilo treba znižati vodno gladino, zato spuščajo postopoma vodo po peterih slapovih, kateri so dali ime vasi Cinco Saltos, ki je zrastle ravno pod navedenimi jezovi. Seveda je vse natančno preračunano. V velikem jezcu, kjer je zajeta voda reke Neuquen imajo vse natančno odmerjene, koliko vode je treba spustiti skozi zatvornice, da je vodostaj vedno enakomeren in da nimajo odjemalci vode po gornji dolini nobene skrbi radi morebitnih sprememb in zato lahko vsakdo čisto mirno spusti vodo zvečer na svoj vrt in gre k počitku. Divje se peni in vre voda. Silne množine grmijo v betonirane tolmane in pritiskajo na cementne stene struge; malo dalje pa se spet vlivajo čez nov jez in tako petkrat, dokler se vodni tek ne umiri v bistro tekočo reko, ki še vedno hiti naprej s precejšnjo brzino. Vodi se mudi v zelene vrtove, polje in sadovnjake.

Brez dvoma je tamkaj najromantičnejši kotiček cele "gornje doline", zato so pa tudi zrastle nekatere lične hišice tam okrog, ki očitno služijo gospodi, da pride tjakaj na oddih.

KAKO BOMO PA ZAPELI?

Jaz vem za deželo, prelepo slovi, Vsak kdor jo pozna, jo visoko časti. Slovensko deželo jaz v mislih imam, nikdar je visoko dost čislal ne znam, Zatorej, zatorej resnično povem, slovenski deželi enake ne vem...

Tako nekako se glasi pesem, na katero me je spomnil pogled na ta lepi kotiček, ki se prostira tam okoli kanala v Cinco Saltosu; še dalje se mi je pletla pesmica, ki poje:

Pošteno veselje povsod je doma,
Slovenci povsod so vesel'ga srea...

Zatorej je treba poskrbeti, da bomo tudi v nedeljo imeli res nekaj prav po naše, en dan slovenskega veselja.

Toda kako naj bomo veseli brez pesmi... Zato je bila skrb, da se pripravimo tudi na to. Vem, da očenaša še niso pozabili! Pa tudi kako božjo pesmico bodo še znali! Toda na koga naj se obrnem?

Gospa Mila in gospa Ivanka sta preveč oddaljeni od središča Cinco Saltosa. Da bi oni dve kaj več kot prislonili s svojim glasom k skupnemu petju, bo nemogoče, tako sva presodila s Sinigojem. Treba je poiskati bliže, kamor se lahko zbero k vaji.

Toda kje bo to?

Najbolje bo, da stopite do Bitežnikovih in do mojega brata Franca. Njegova žena Slavica je pevka, tam žive Saksidovi; Štefanija je pevka, Bitežnikovi tudi.

Toda tudi za to je treba poskrbeti, kje bi se zbrali skupaj v nedeljo popoldne in kamor bi vse povabili, ki od drugod pridejo, to sva ugibala s Sinigojem, ko sva hitela skozi šumeče topole.

Zakaj ne bi napravili kar pri vas, Sinigoj? sem menil jaz.

Se mi ne zdi najprimerneje. Nekako bolj v sredi je pri Bitežniku in bolj blizu cerkve je in vsi naši vedo prav dobro za njegovo čakro, tako je menil Sinigoj in obstal pred vhodom k Bitežniku.

Zavila sva skozi lesu. Skrbno obdelan polje naju je pozdravilo ob vhodu, malo dalje tam pa so zorele že hruške in rdela jabolka, tamle na kraju pa se skriva med topoli prijazni dom.

Marsikatero leto je bilo treba trdo delati pod drugim gospodarjem, tako je pripovedoval Bitežnik, toda letos sem že na svojem gospodar. Seveda se ne morem postaviti s takimi vrtovi kot jih imaš ti, sosed.

Nič se ne toži, je pristavil Sinigoj. Le glej kako lepo ti že zori vrt! Pa sedajle imava midva eno drugo zadevo: če ti je prav, bi napravili pri tebi v nedeljo skupen "asado". Jaz in moji bratje, tukajle sosed Terčič in drugi, kar nas je tukaj v Cinco Saltosu, tudi Brugger bo zraven, bi prevzeli skrb za strošek in bi se tukajle pri tebi zbrali. Prostor imaš lep, sence dovolj kar treba več, se bo preskrbelo.

Kmalu je bil Sinigojev predlog sprejet, nakar sta onadva prevzela skrb za vse potrebno, jaz pa sem stopil dalje do Franca Sinigoja.

Prijazno me je pozdravila gospodinja.

Saj se menda poznamo, sem se domislil njenega obraza.

Seveda, je pojasnila. Lani v Buenos Airesu na hotelu Pacifico smo se videli. Dobrodošli med nami. Tako zelo smo si želeli vašega obiska.

Danes se pa zares vidimo in zelo sem vesel ljubeznivega sprejema.

Takoj je imela skrb s čim naj bi postregla, toda preje je treba pohiteti zaradi petja.

Saj ne znamo. Smo vse pozabili!

Kako vendar: "Slavee" ne pozabi peti; še ob pol noči in zjutraj ob treh mu dobro gre. Vi ste pa Slavica... Malo boste že znala žvrgoleti.

Žvrgolimo vsak dan, toda v nedeljo bo treba zapeti, če ne, se nam bodo kosi smejali. Ne vem, kako se

V slivovem vrtu

bi dalo kaj napraviti, tako je prevdarjala Sinigojeva Slavica.

No, pa se nismo ustrašili težav. Saj bodo nazadnje vsi radi pritisnili, samo da bo kdo pesem vzdignil in tako smo sklenili, da naj se zberejo v soboto popoldne. Zofka, Štefanija in Slavica bodo prevzele skrb da povabijo še druge. Morda bo prišla tudi Saksidova Milka, Terčičeva, Vodopivčeva, Mila in Ivanka...

Bomo videli torej jutri. Toda za vsak slučaj je prav, da že danes določimo pesmi, katere bi ne bile preteške.

Ko bi mi tukaj ne bili iz vseh slovenskih vetrov! Toda eni boste zapeli po dornberško, cni po briško, drugi bomo pa tako kot smo peli pri nas v Batah, je menila Štefanija.

Kar po slovensko bomo zakročili, pa boste videli da bo lepo; tako smo zaključili in določili tiste pesmice, ki so se nam videle najprimerneje za večino.

Torej na svidenje jutri pri vaji!

SINIGOJEVA MAMA

Prejšnji večer smo bili tako pozni, da smo kar mimogrede pozdravili mamo. Saj je imela toliko posla z našo večerjo in potem je pa bilo mami že potrebno da gre k počitku.

Torej danes pa vtegnemo reči kako besedo, mama. Kako se vam kaj zdi v Ameriki? sem jo nagovoril vso zaposleno s pripravo večerje.

Ej v Ameriki! Saj ne rečem nič. Tri sinove imam tukaj, doma sem bila sama. Lepi vrtovi so okrog mene. Nič slabega ni zame... pa vseeno mi je bilo težko od kraja. Kako ne. Doma sem imela cerkev pred pragom. Vsak dan sem šla Boga obiskat, tukaj pa še v nedeljo ne grem k maši. Seveda, kaj bi hodila, če je pa ni. Imamo kapelico doli v vasi, maša je pa ob petkih, pa še v petek ne vselej. Tako se človeku zdi, kot da smo živali in ne več ljudje, ko nikoli ne slišimo božje pesmi, ko nikdar ne pojo zvonvi, tako je razlagala mama med tem ko je pripravljala večerjo.

Dela, tega pa imamo. Sedaj še posebno, ker gospodinje ni doma. Žena Antonova je namreč v Copahué v toplicah, hči je tudi z njo. Tukaj soseda, Vodopivčeva mi pride kaj pomagat.

Oh, ko bi bilo mogoče, da bi kaj večkrat pogledali jo slovenskega duhovnika! Vsako nedeljo lahko gredo vi doli do nas. Kako so srečni v Buenos Airesu, kjer imajo slovenskega duhovnika! Vsako nedeljo lahko gredo k slovenski maši. Po slovensko se tam poje, k spovedi lahko gredo in jim je tako, kot če bi bili doma! Tukaj smo pa tako daleč proč.

Na skrivaj si je utrnila mama solzo, ki ji je orosila oko ob lepih spominih in ob misli kako veliko veselje je človeku, če more tako moliti, kot je Bogu prav in duši v zveličanje.

Toda tudi doma ni več tako, kot je bilo, je nadaljevala. Kadar na bridkosti pomislim, mi pa ni žal, da sem prišla sem, kjer v lepem miru živim. Samo slovensko cerkev in pridigo in molitev in pesem in zvonove pogrešam.

Med tem je bila ura že kar pozno in sva se zato odpravila z Sinigojem na večerjo k Bruggerjevim, kakor smo se zjutraj dogovorili.

Gospo Milo sem kot naročnico Duhovnega Življenja poznal že preje. Oni večer sem zvedel šele, da je tržačanka, kateri je mati zapisala slovensko besedo tako globoko v sree, da je bila na svoje slovenstvo vedno ponosna in v škednju nekoč tudi med najbolj vnetimi slovenskimi pevkami tako v cerkvi kakor v društvu.

Moža je dobila Švicarja.

Pa je ves Slovenec: po srcu in mislih in kar težko mu je, da mu slovenska beseda ne teče, da bi ženi tudi s tem napravil kaj veselja.

Njihova čakra je med starejšimi v Cinco Saltosu in zato tudi bogata vsakovrstnega sadja v polni rodnosti. Žal je bila luna premajhna, da bi nam dovolj osvetlila razsežne sadovnjake, ki so se šibili pod zorečimi viljamovkami in sladkimi jabolki ter sočnimi slivami.

Sedli smo za mizo in pokramljali o prihodnji nedelji pa tudi velikih političnih svetovnih problemih. Ko smo se poslovili, je bila ura že pozna, a kar me je bolj začudilo, je bil hlad. Kar mrzlo je postalo.

KJER PTIČKI PREPEVAJO

katek čas delajo... V soboto zjutraj so že žvrgoleli po Sinigojevem vrtu in me predramili v eno tistih juter, ki žive v rožnem spominu. Kar hitro sem bil na nogah in kmalu tudi na vrtu. Skozi visoke topole je mežikalo sinje nebo; lahen vetrič je šelestel skozi visoke vejevje. Par korakov* od hiše se prične lepo razrejeni sadni vrt. Sončno se smehljajo jabolka, ki rdiyo gosto nanizana, kot da tvorijo bogate grozde. Preslabotna je veja, da bi sama vzdržala sladko breme. Treba je bilo dati oporo, katera varuje, da se drevo ne polomi pod težo, pa tudi da veter ne maja obloženih vej, ki bi s trenjem med seboj poškodovale dragoceno sadje.

Daleč tja doli se širi sadni vrt. Vrsta za vrsto jablane obložene z vabljivim sadjem: rdečaki, voščénke, bobovci, tofelčki, kanadke...

Tako bi govoril doma na sadnem vrtu... Sinigoj mi je dal pa drugačna imena.

Tole je "manzana deliciosa", razkošen sad, ki se mu nitj smejaťi ni treba, ker se ti smeje sam... To jabolko je tukaj za enkrat obveljalo kot najbolj rentabilno in ima še enkrat boljšo ceno kot povprečne vrste, ko tele tukaj "king david" in tale "yonatan"; tale jablana in prav tako sadje je imela, - sem postal pred leje.

V Sinigojevem sadovnjaku

Takole, pa prav takole se je na jesen smejala doma jablana in prav tako sadje je imela sem postal pred lepim drevesom; krasna jabolka so bila in še več vredna zato, ker so čakala celo cvetne butare. Ime so pa imele bolj kmečko. Kar "bobovec" so se imenovali. Tudi na sadnem trgu niso dosegla tiste vrednosti, kot bi jim jo človek po videzu prisodil. Sedaj pa vidim, da je tudi na sadnem trgu v veljavi — moda! Saj po vsem, kar vidim, mi je čisto jasn, da ni "deliciosa" nič drugega kot kranjski "bobovec", tako sem prisodil motreč lepotično sadje in Sinigoj je moje mnenje potrdil in podprl z dokazom:

Pred desetimi leti ga ni bilo sadeža nad hruške "Viljamovke". Sto dreves je dalo že bogastvo. Danes je to sadje stopilo že na prav nizko mesto, ker so ga že preveč zasadili in ga je preveč na ponudbo. Zato je zgubilo tržno vrednost. Vedno se dobi med sadjarji kak Anglež, ki zna delati dobro propagando za svoje sadje in neumni meščani, ki prave vrednosti sadja ne poznajo nič, slede modi, ki jo narekuje kak petičen sadjar.

Tukajle so pa hruške. Viljamovk nimam skoraj nič. Tukajle so "avranske", tistele so "zimske nelke", ki imajo sedaj najboljšo tržno ceno med hruškami.

Zares. Človek se počuti doma, ko stopa po tem razkošnem sadovnjaku, ki je med tem že zablestel v milijonskem blesku rosnih kristalov.

Dalje tam je bil mlad nasad, ki bo šele drugo leto ali pozneje nosil sladki tovor.

Pa bi se zmotil, kdor bi mislil, da ves ta lepi sadni raj takole sam cvete in zori! Če zaviješ tja na ono stran hiše in pogledaš v "kolnico" boš kmalu videl vsakovrstnih priprav, katere morajo opraviti svoje delo preje kot se ti smehlja zoreče sadje. Tamkaj vidiš traktor, s katerim vlačijo po sadovnjaku škropilnico. Ni toliko ptičev, da bi mogli pokončati razne škodljivce. Če bi bilo pa sadje piškavo, ni več trgovcev... In še koliko drugih priprav, katerih imen in uporabe ne vem, je videti tamkaj, in ki jih je treba tudi pridno uporabljati, da se sadje jeseni veselo smeje, tako sva videla s Sinigojem v shrambi vseh potrebščin. (Dalje sledi)

Z BOMBNIKOM IZ AMERIKE V EVROPO IN NAZAJ

Velika bombna letala, ki opravljajo uničevalno delo v sedanji vojni, preletijo lahko brez pristanka 5000 km.

Družba Airerafts Douglas v Kaliforniji v Severni Ameriki dokončuje bombnik, za kojega izpopolnitev se so trudili štiri leta. Podrobnosti novega izuma in njegova oborožitev še niso znane. Letalo se bo imenovalo "B 19". Tehtalo bo z gorivom vred 70 ton. Največji tovor bo lahko do-

segel težo 28 ton. Preletelo bo brez pristanka 10.000 km. Ta dolžina poleta bo zadostovala za prelet oceanov v obeh smereh.

Velikan bo imel štiri motorje, ki bodo razvijali 6000 konjskih sil in gonili trogrilne propelerje, ki merijo v premeru 5 m. Brzina bombnika se bo gibala med 320—400 km na uro. Posadka bo štela deset mož.

Sedaj je znano, da pošilja Amerika baš v zadnjih dne Angležem neprestano boj-

na letala, ki sama letijo čez Atlantski ocean. Novi Douglasov velikan pa bo zmogel dosti več in je tudi večji od slovitih Clipperjev, s katerimi vzdržuje družba Panamerican Airways redne prometne zveze čez morja. Takšen Clipper tehta "samo" 41 ton, a največje ameriško prometno kopno letalo, Douglasovo "D C 4...", le 32 ton. Novi bombnik bo štirikrat večji nego znane ameriške "leteče trdnjave". Prvo letalo te vrste bo stalo milijon dolarjev.

800 LET PORTUGALSKE

V evropskem viharju je doslej Portugalska še ostala miren kotiček zemlje. Toda njena zgodovina pozna marsikak vihar in pozna čase slave in propada.

Danes meri Portugalska 92.000 km² s 7 milj. prebivalcev. Pomen te dežele pa je mnogo večji radi njenih kolonijalnih posesti, s katerimi se stavi v vrsto pomembnih držav. V Afriki ima 2.406.000 km² zemlje z 8 milijoni prebivalcev. (Poleg nekaterih otokov dežele Angola, Mozambik, Guinea). V Aziji ima čez 1 milijon prebivalcev v nekaterih prednjeindijskih mestih (Goa, Diu, Damoa) na Kitajskem Makao in del otoka Timor.

Te kolonije so le ostanek nekdanje velike slave te pomorske dežele, domovine največjih pomorščakov.

Portugalska je značilno dinastična tvorba. Medtem je tako rekoč slučajno in je bila svoj čas prva pomorska sila v Evropi, nato pa je bila najbolj pozabljena evropska država, zdaj pa se spet trudi, da bi našla svoje mesto med velikimi državami.

Portugalska je značilno dinastična tvorba. Medtem ko so skoraj vsi drugi evropski narodi prvotno izšli iz plemenskega sorodstva, nakar je šele sledila zedinitev pod enim vladarjem, je naredila Portugalska to pot narobe. Iz majhne kneževine je nastal narod. Prav do 12. stoletja je bil kos zemlje ob Atlantskem oceanu, ki — so ga Rimljani imenovali Luzitanijo — nepoznana dežela, delno v rokah mohamedanskih Arabcev, delno združena z ostalimi deželami Iberskega polotoka.

Tri krščanske province: Navara, Aragon in Kastilija so bile začasno združene pod žezlom kraljev Fernanda I. in Alfonza VI. Francoski princ, grof Henrik Burgundski iz družine Kapetingov, se je oženil s hčerko kralja Alfonza VI., ki jedobila za doto zemljo med rekama Minho in Duero, z mestom Porto, ki se je proslavilo s "portskim vinom" in dala ime celo Portugalski. Henrikov sin, Alfonz, je nato razširil oblast daleč na jug, zasedel je Lizbono, ki je odtlej glavno mesto Portugalske, pobil je maverske kralje, ustanovil je vojaški red za odlikovanje Avis in je sklical v Lamegu velik državni zbor, cortes imenovan, kjer je država dobila ustavo. Tako je leto 1140, leto ustanovitve Portugalske, ki torej zdaj obhaja 800 letnico obstanka.

Krištof Kolumb in Vasco de Gama

Zaradi ugodne lege ob Atlantskem oceanu je postala Portugalska v 15. stoletju izhodišče za razna odkritja ob afriški obali, ki jih je zlati pospeševal Henrik "Pomorščak" in ki so bila leta 1498, šest let po odkritju Amerike, kronama po Vascu de Gamu, ki je kot prvi po pomorski poti priplul v Indijo, ki jo je Kolumb zaman iskal v Antiljskem morju.

Odkritja Vasca de Gama so spremenila Portugalsko v prvo pomorsko silo Evrope. Obale Afrike, Arabske, Indije, Malake do južne Kitajske, dalje Brazilija so bile v njenih rokah in so dale trgovski monopol za mnoge dragocene dobrine. To stanje velesile Portugalske pa se je na mah končalo, ko je l. 1578 mladi kralj Sebastijan v neki bitki v Maroku izginil brez sledu. Ker ni zapustil nobenih otrok, so se začeli spori za prestol, ki jih je španski kralj Filip II., kot močnejši, končal sebi v prid. Portugalska je kot samostojna država za 60 let izginila z zemljevida. Špansko nadvlado jepa prebivalstvo občutilo kot hudo breme in so bile večkrat prekucije. Slednjič se je l. 1640 uprl ves narod, ki si je izbral praviilnega prestolonaslednika, vojvodo Braganškega, kot

Joa IV. za kralja. Med špansko nadvlado je Portugalska izgubila veliko kolonij.

Tako je zgodovina Portugalske skozi več stoletij zgodovina propadanja. V 19. stoletju in v začetku 20. stoletja so bile večne revolucije, državljanske vojne in prekucije vseh vrst. Leta 1910 so prepodili kralja Manuela in so razglasili republiko. Vendar je zdaj 14 let nemoten mir v državi, ki je bila dotlej znana kot ognjišče nemirov. Leta 1926 je general Gomez da Costa, slično kot čez 10 let nato general Franco v Španiji, po kratkih pouličnih bojih razglasil diktaturo in čez nekaj časa je postal general Carmona državni predsednik, kar je še zdaj.

Pravi diktator pa že dolgo ni več general, ki je le za zunanji videz, marveč mož, ki se ni prav nič vdeleževal prekucije in ki so si ga šli generali iskat kot strokovnjaka, bil je še mlad profesor univerze Coimbre, namreč **dr. Antonio Oliveira Salazar**.

Salazar se je izkazal kot odličen finančni genij. Opravil je izredno umetnino, namreč to, da je uredil portugalske finance, ki so bile zmeraj narobe. Po njegovem prizadevanju je Portugalska plačala 3 milijarde eskudov dolga in ima še prebitek. Salazar je postal kmalu prva oseba v državi. Dal je vladi stanovsko ustavo in je bil prvi diktator, ki je **ustanovil propagando za državno politiko**. Štiri leta prej, preden je dr. Goebbels v Nemčiji prevzel svoje ministrstvo za propagando, je v Lizboni Salazarjev zaupnik, bivši lirični pesnik Antonio Ferro, ustanovil v Lizboni prvo ministrstvo za propagando. Gorska železnica pelje strmo navzgor na grič, kjer je njegovo moderno ministrstvo. Odondot je prekrasen razgled na Lizbono in pristanišče, kjer so nove oklopne križarke, ki jih je dala nova vlada zgraditi v mislih na nekdanjo pomorsko oblast Portugalske. Notranjost ministrstva je čim najbolj moderno opremljena, ondi so radijski aparati, kinopredstave in predvsem veliki plastični zemljevidi, ki hočejo zlasti še povedati, da ima Portugalska tudi kolonije in da ni najmanjša oblast v Evropi.

"Portugalska ni majhna država" je bilo prvo propagandno geslo, ki si ga je izmislil spretni minister Antonio Ferro. In odtlej se taka gesla širijo med ljudstvom, fotografije krožijo okoli in celo davne ljudske balade "Fados" so za to, da opevajo slavo "nove države."

Audi v inozemstvu nabira Portugalska pristaše za svoj novi režim. Tako tudi sedanje jubilejne slovesnosti prav tako uporabljajo v smislu širokopotezne propagande. Ob tej priliki so razdelili umetniške in književne nagrade in prvo, tako zvano Camoensovo (po največjem portugalske mpesniku Camoensu) nagrado je dobil angleški pisatelj John Gibbons.

Že od začetka 18. stoletja je Portugalska trdno zvezana z Anglijo, ki ni bila navzlic revolucijam in prekucijam nikoli prekinjena. Nasprotno je postajala zmeraj bolj trdna zlasti še zaradi gospodarskih zvez. Ta razvoj se je začel l. 1702 s tako zvano pogodbo Methuen, po kateri je Anglija dajala Portugalski tekstilije, ta pa Angliji portugalsko vino. Glede na svoje bogate kolonije pa se Portugalska zaveda, da se more zanesti le na pomoč Anglije.

Glavno mesto je Lisboa, mesto na "7 gričih", eno najbolj slikovitih mest v Evropi. Šteje 600.000 prebivalcev. Velemesto je tudi Porto z 220.000 prebivalci. Drugo mesto ne preseže nobeno 40.000 prebivalcev.

Tako pravi zgodovina — nihče pa ne ve za bodočnost!

DR. SALAZAR, PRERODITELJ PORTUGALSKE

Po hudih notranjih pretresljajih in borbah se je Portugalska nekako pred enim desetletjem znašla na novi poti. Začela se je rast k novi državni tvorbi, ki že kaže čudovito lepe uspehe. Prerojenje Portugalske se je začelo z možem, ki ima danes naslov "prenovitelj Portugalske" in se imenuje Antonio de Oliveira Salazar.

Dr. Salazar je sin preprostih kmečkih staršev. Rodil se je l. 1889. v severni Portugalski. Po končani gimnaziji je bil v dno sreča prepričan, da je poklican k oltarju in se je z vso gorečnostjo posvetil bogoslovnim študijam in semeniškem življenju. Prejel je že prve redove in v domači cerkvi imel že prve pridige, ko je spoznal, da ga pot vodi drugam. Temeljito izobražen v bogoslovju in načelih npravnosti se je posvetil pravosodju in narodnemu gospodarstvu in se v novo polje svojega udejstvovanja poglobil z isto vnemo, kot prej v bogoslovje. Ta njegova gorečnost za gospodarske vede se je tako izkazovala, da je že s 27. letom nastopil profesuro za narodno gospodarstvo in finančne vede na univerzi v Coimbri. L. 1920 je nastopilo razveljavljenje portugalske valute, pred katero je Salazar v svojih delih tako goreče svaril. Spričo neurejenih političnih in gospodarskih razmer je Salazar čimdalje bolj spoznaval, da domovina vpije po stvarnem, zavestnem načrtnem delu. To ga je tudi nagnilo, da je s svojimi prijatelji ustanovil katoliško politično stranko. L. 1921. je bil izvoljen tudi za poslanca, toda že prvi dan, ko je komaj stopil v parlament, je izprevidel da je ta pot brezupna, da so razmere v republiki tako zavožene in tako zapletene, da jim na ta način zgolj dobra volja ne bo kos. Odložil je svoj mandat in se umaknil iz vsakega političnega dela, dokler ga po padcu prejšnjega režima ni poklicala nova vojaška diktatura, kateri se je samotarski, molčeči, za vsako demagogijo nedovzetni učenjak iz Coimbre udal in ji dal na razpolago svoje znanje in moči.

Dr. Salazar živi v Lizboni povsem drugačno življenje kot si ga med državniki po navadi predstavljamo. V salonih, gledališčih, pri razkošnih pojedinah je zelo redek gost. V vseh ozirih je tako skromen, da je prišel

že skoraj v pregovor. Je predsednik ministrskega sveta in finančni minister, pa nima nič večje plače kot kak univerzitetni profesor.

Po čudnih potih je zgodovina prinesla, da sta Portugalski v trenutku njene največje npravne in materialne nevarnosti priskačila na pomoč in jo obnovila dva moža: dr. Salazar kot državnik, na cerkvenem in verskem polju pa prav tako velika osebnost kardinal Manuel Goncalves Cerejeira. Na univerzi v Coimbri sta oba pripadala isti "republiki". Pozneje sta na isti univerzi predavala, dr. Salazar narodno gospodarstvo in finance, današnji kardinal Cerejeira pa literaturo. Božja pota so ju na višku njihovega delovanja spet postavila drugega ob drugega, enega kot voditelja države, enega kot poglavarja Cerkve na Portugalskem. Iz tega so nasprotniki dr. Salazarja večkrat izvajali in očitali, da dr. Salazar marsikak svoj ukrep dobi v palači kardinala. Toda oba moža slutita, da bi bila taka sumnja velika nevarnost za svetovno prenovitveno delo, prav tako pa tudi za Cerkev in versko življenje; zato se oba voditelja Portugalske držita kolikor moč daleč narazen. Odkar je dr. Salazar zavzel tako visoko mesto v državi, se še nikdar nista videla kot stara prijatelja; vidita se samo formalno pri teh ali onih slovesnosti, kjer pa ni prilike, da bi govorila o svojih načrtih. Oba črpata iz zaloga svoje mladosti. Oba pa sta seveda prepojena s katoliškim duhom, zato njuna pot teče vzporedno.

V dr. Salazarju je Portugalska spet dobila moža, ki je združil vse njene stvariteljske sile. Z veliko idejo je stopil pred ljudstvo, trdno odločen, da ga bo zbudil iz mrtvila in odvrnil od praznega politiziranja. S tem je obnovil njegovo moč in jo vso pod svojo dosledno roko napeljal k povzdigi države. Ne manjka mu ne duševne moči, ne poguma. Portugalski mehkobi, ki je v marsikaterem oziru šla že v zgodovinsko škodo, je postavil nasproti svojo jekleno voljo, portugalskemu veselju do iluzij svoj ostri smisel za grobo resničnost in lahkomiselni omahljivosti pa svojo železno energijo. Tako trdnega in neomahljivega voditelja danes Portugalska potrebuje!

Kjer jagode cvetó...

Tisti beli, nedolžni cvetovi. Kako lepo so cvetele po gmajnah, med skalami in med trnjem. Zlato pomladno sonce jih je božalo, in veselo so se nam smejale oči ob njihovem cvetu in usta so kar občutila sladki okus tega prvega sadu, ki se je očesu še vse lepše smejal kot ob tajoče cvetje. In tiste jagode, rdeče nasmejane, škrlatasto zrele, povezane v lep šopek: kako veselje so imeli mati, ko smo jim prinesli prve... pač ne toliko zato, ker so bile dobre, temveč, ker so bile jagode otrokov dar, znamenje hvaležnosti do dobre matere...

Oni dan sem se namenil tja, koder jagode cveto.

Čudno, kaj? Le kje je to?

To je v Ing. Maschwitz, nekako na pol pota do Campane na potu proti Rosariju.

Kisel dan se je kahal nad mestom. Pa je vendarle sonce pritiskalo v oblake in poskušalo prebiti gosto mrežo. Upal sem, da najdem smejoč dan v Maschwitzu. Zmotil sem se. V Villa Ballester sem sedel na vlak in zbrzel skozi širono polje, med vlažnimi, močvirnatimi poljanami, skozi naselja in čez reke... nov svet je to, ki dobro dene človeku, sitemu samega zidovja in umetnega zelenja...

Najprej sem se zategnil v Escobar.

In tam? Kaj je pa tam posebnega v Escobarju?

Božja hiša je, v kateri se vzgajajo mladi misijonarji v duhu svetega Vincencija, onega velikega apostola dejavne ljubezni. Pa ne le veličina največjega nauka naše vere je tam v cvetu mladih src, ki bodo ponesli sveži in navdušeni ta veliki in tolažilni nauk v svet! Tudi naša kri je tam. Sam ravnatelj zavoda je naš mož. Pater Matias je to. Slovenske matere sin je in hrvaškega očeta. Iz Števerjana pri Gorici je bila njegomati doma, ki mu je vtisnila v srce ljubezen do našega naroda in je zanj praznik veselja, kadar more storiti uslugo našemu človeku. Vesel sem bil jaz in vesel on, ko sva se pozdravila. Vesel je bil pa z nama tudi mladi bogoslovec Kandusov Tonček, ki je postal že velik Tone; saj je že oblekel talar in bo zapel tudi novo mašo v nekaj letih. Kar čez glavo mi že pogleda!

Pa še enega študenta slovenskega imajo: malega Škerka. Še bi se zadržal, toda treba je naprej in sem potrkal pri Mavčevih. Andrej Mavec, ki je zaposlen pri železniških delih v Escobarju, me je začudeno pogledal, ko sem potrkal na njegova vrata. Lani, ko sem ga sprejel pred poročnim oltarjem, sem mu tudi obljubil, da ga bom obiskal in sem ju našel oba pri dobrem zdravju. Le časa nismo kaj prida imeli, ker jaz sem moral dalje, on pa na delo...

Maschwitz... Saj to jekakor naša vas. Edino kamnitih poti ni videti, ker je vse zalila sipa (medanos). Raztresene se skrivajo skromne hišice med drevjem ob (na daleč potegnjenih, nizkih) človek ne ve kaj bi rekel: ali stajah, ali podih... Če pa prisluhneš, kmalu slišiš, da se za steno "menijo" kokoši. Da to so kurje grede. Saj so kokoši in druga perutnina glavno bogastvo tistega kraja.

Lepe beloglavčke, ponosno čopaste, se gizdavo sprehajajo po pitališču in, po kurje pač, brskajo po svojem šetališču.

Tamkaj naprej pa za latnikom vabi prijazna hišica. Da, tukaj sem. To so Bajtovi.

Že so me opazili, ko so bili z motikami na kinti. Bog daj srečo!

Pač kje bi se človek čutil bolj doma, kot tam, kjer velja ta pozdrav, tako običajen med našimi slovenskimi poljanami.

Bog daj, so mi presenečeni odzdravili.

Vendar ste prišli. Dve leti je že tega, ko ste bili zadnjič tukaj.

Tja doli se je širila kinta. Med skromnimi limoni in pomarančnim drevje, ki se je šibilo pod zlatim sadjem je bilo opaziti skrite bele cvetice.

Jagode so, sem spoznal.

Cvetje je. Jagod ne bo. Te bo pozobala slana. Pa bodo že vsklili novi cvetovi. Da jagode! Saj to je naš najvrednejši pridelek.

Nevešč človek pač more o tukajšnjem vrtnarstvu malo vedeti, pa tudi za kokošjerejo je treba imeti praktično šolo. In so jo imeli tudi naši rojaki, katerim je marsikatera putka "stegnila" vrat, predno so si nabrali zadosti dragocenih skušenj kako je treba v tej deželi. Kokoši imajo vsakovrstne sovražnike, ki jih doma nismo poznali.

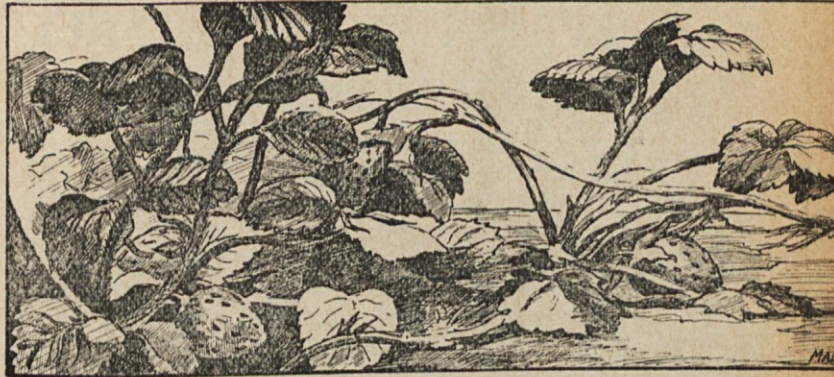
Dosti sovražnikov ima vsaka dobra stvar. Tudi jagode jih imajo, toda za enkrat nam je nevarna le pozeba in vročina. Drobna sipa dobro služi za to, da nam jagode urno pozori, ker zbere mnogo vročine; a je nevarna, ker nam jih lahko tudi požge in jim vzame tržno vrednost.

Rečem, tako je menil Bajt Štefan — saj ga mnogi poznate kot pristnega Števerjanca, ki je tamkaj vodil konzumno zadrugo, pa tudi njegovo ženo, ki zalaga z mnogimi vrtnimi pridelki in pridelkom kurjereje naše paternalske trgovine — da, tako je menil, ni mi žal, da sem prišel semkaj. Niti pol kvadre zemlje nimamo, pa sem mnogo na boljšem kot oni v Buenos Airesu, ki služijo po pesih in štejejo delo na ure. Jaz si delo merim sam in počivam po lastnem prevdarku, pa smo brez skrbi, kajti če vzame uima eno, pusti drugo. Če vzame breskve, ostanejo limone, se smejejo pomaranče in zore jagode... Če bi naši ljudje prav spoznali tole delo, še mnogi bi prišli semkaj. Z vlakom imamo blizu v mesto, kjer imamo vsak trenutek kupca za vsako peresce in za vsak peclj iz našega vrta; sonce nam Bog zastonj daje, če dežja ni nam pa vodnjak postreže s potrebno vodo. Če se nam zahoče si pa praznik naredimo s kako "kokodaško".

Kaj pa vaš sosed, ki je prav vašega imena?

Na svojem mestu je. Tudi njegova kinta je že porastla, in dobro donaša.

Ko smo malo posedeli, sva stopila še do njega. Tudi on, tudi Štefan Bajt, je mnogim rojakom poznan. Saj je še vsem v spominu tragični dogodek, ko ga je zadela nesreča na potu v Mar del Plata. Imel je namreč mikroombus, ki se mu je pred 5 leti nesrečno vnel in

je bila to za mnoge potnike smrt, zanj pa gospodarski polom. Vsaj življenje si je rešil in po mnogih kolektivih, katere je vozil, je nazadnje pristal v Ing. Maschwitz, od koder hodi vsak dan v Buenos Aires, kjer ima službo mehanika pri omnibusu 50.

Toda, kdo ve, če se nebo kmalu naveličal večne vožnje, ko ga pa vrt vsak dan bolj vabi in gospodarstvo doma vsak dan bolj potrebuje in mu bo kmalu plačalo delo boljše kot pa ognjeno delo pri drdrajočih vozovih.

Kot stari znanci smo se pozdravili.

Škoda, da niste prišli par dni kasneje! Bi imeli kolone, tako je menil, ko smo stopali mimo svinjaka, kjer sta brskala dva debeluha, katerima pač ni mar mraza... za nož pa ne vesta, prav nič ju ne skrbi...

Nezaupno me je gledal mali sinček skrit za mamino krilo. Nazadnje se je pa le opogumil in mi zaupal svojo ročico, gospodinja nam je pa postregla z marmelado... pač ne bi sodil, da je iz "zapallo" (drobne bučke). Pa jele res, ker jebila marmelada doma narejena.

Pa s tem še ni končan program. Saj je še drugih naših ljudi tukaj. In kar naprej smo se napotili, da poiščemo še Andreja Tinto.

Saj ga poznate! Njihovi ljudje živijo na Saavedri.

Saj res, sem se domislil. Pred nedavnim se je poročil menda njegov brat. Velik fant je, da ga je veselje videti.

Da, to je njegov brat, vidite. Žena njegova je pa Španjolka.

Krenili smo na drugo stran železnega tira, kjer je bila preje ponosna estancija, sedaj je pa razdrobljena na nešteto kint. Tamkaj si jetudi Andrej Tinta kupil za 2 ha zemlje in prav poceni se je dobilo. Škoda, da so naši premalo izrabili tako lepo priliko. Saj so bili mestoma kosi po malo več kot 1000 \$ ena kvadra zemlje.

Pod eukalipti smo ga dobili. Kot obrambna stena estancije je bila široka vrsta eukaliptovih dreves, ki varjejo polje pred južnimi nasilnimi vetrovi. V tem zatišju je zrastel prijazen dom; tja naprej pa že obetajo mlada sadna drevesca lepo gospodarsko bodočnost in široke lehe, na katerih bodo zorele jagode. Doli na koncu se pa paseta dva konja. Za toliko vrta je motika že nezadostna. Treba je pluga.

Ali boste ženo kaj spoznali, je ugibal mož.

Ne vem. Od kod le, sem podvomil.

Kako, ali me ne poznate? In tole malo? Saj ste bili tedaj v porodnišnici Ramón Sardá, ko sem jo kupila, je nadaljevala žena. Tedaj sem se pa domislil, da smo se oni čas res videli.

Toda še naprej.

Take pol ure daleč je veliko pitališče rac "Los Ñanduces". Menda jih vsak dan zakoljejo cel tisoč. Tudi tamkaj je naš človek. Piše se Pahor, doma je pa

PAPEŽ IN PROLETARCI

V varstvu brezimnih družb se gode največje krivice in goljufije; upravniki teh gospodarskih družb neradko pozabljajo na svoje dolžnosti in izdajajo pravice tistih, katerih prihranke so sprejeli v upravo.

Potem so pa še tisti premetenci, ki se malo menijo za to, da bi z svojo obrtjo nudili ljudem pošteno korist, ampak drzno podžigajo v njih le pohlep, da ga potem zlorabijo za svoj dobiček."

'Premnogi podjetniki zlorablajo svoje delavce kot mrtvo orodje, brez sleherne skrbi za njih duše, da, brez vsake misli na kaj višjega.

Razdejanje duš

Zares groza nas obhaja, če mislimo na tako velike nevarnosti, ki po novodobnih delavnicah (tovarnah) strežejo na nravi delavcev (zlasti mlajših) ter na sramožljivost deklet in žen; če razmišljamo, kako novodobno gospodarstvo in zlasti brezumni način stanovanj tolikokrat ovira družinsko skupnost in domačnost družinskega življenja; če se spominjamo, kolike in kakšne ovire sestavijo pravemu praznovanju nedelj in praznikov; če gledamo, kako je na splošno oslabeled tisti resnični krščanski kut, ki je dajal časih tudi preprostim in neukim zmisel za višje reči, in je na njegovo mesto stopila sama skrb, kako si kakorkoli pridobiti vsakdanji kruh.

Tako se telesno delo, ki naj bi po božji previdnosti tudi še po izvirnem grehu služilo blaginji telesa in duše obenem, pogosto prevrača v orodje izkvarjenosti: mrtva snov prihaja iz tovarne požlahtnjena, ljudje pa se prav tam kvarijo in ponižujejo."

Besede življenja

'Dokler bo trajalo to žalostno razdejanje duš, je zastoj vsak trud, da bi se družba preuredila.

A zoper to razdejanje ni drugega uspešnega pomočka, kakor da se ljudje odkrito in iskreno vrnejo k evangeljskemu nauku, namreč k zapovedim tistega, ki edini ima besede večnega življenja, to so besede, ki ne bodo prešle, ko bosta nebo in zemlja prešla.

Vse se naravnava na Boga kot na prvi in zadnji smoter... vse ustvarjene dobrine se smatrajo zgolj za sredstva, ki naj jih človek toliko rabi, kolikor vodijo k zadnjemu smotru.

Če bi vsi tako ravnali, . . . bi se umazani sebičnosti, ki je sramota in velik greh naše dobe, postavil nasproti zakon krščanske zmernosti, mil in močan obenem, ki vleva, da človek išči najprej božjega kraljesva in njegove pravice, dobro vedoč, da mu bo božja darežljivost in trdna obljuba navrgla tudi časnih dobrin, kolikor jih bo potreboval.'

Bratu — srce

'Sama pravičnost, če se je še tako verno držimo, bo sicer mogla odpraviti vzroke socialnih borb, ne bo pa mogla zediniti src in združiti duhov. Za vse, kar se ustanovi v prospeh miru in medsebojne pomoči med ljudmi,

menda iz Opatjega sela, tako so vedeli moji spremljevalci in tjakaj sva stopila z Bajtom.

Kako je pogledal! Pa tudi jaz sem, ko sem spoznal v možu starega znanca, ki je imel preje mlekaro na Juan Bautista Alberti.

Kar pozabili smo, da ura teče, tako smo se zagovorili, ko smo ugibali stare in nove stvari in nazadnje tudi zamislili kako bi bilo lepo, če bi enkrat pohiteli mladi in stari Slovenci iz Buenos Airesa malo tja gori na "kmete". Se bo že dobil kak koštrunček, ki ga bo-

in naj se zdi še tako popolno, je najbolj trdna podlaga prav duhovna vzajemnost in duhovno edinstvo med tovariši.

Če tega duhovnega edinstva ni, kar smo dostikrat izkusili, bodo najboljši predpisi brez moči. Le tedaj bo možno v človeški družbi resnično sodelovanje vseh za skupno blaginjo, ko bodo vsi deli živo čutili, da so udje ene velike družine in otroci istega nebeškega očeta, da, eno telo v Kristusu, "posamezni pa med seboj udje", tako, da "če en ud trpi, trpe z njim vsi udje."

Tedaj bodo namreč bogati in drugi veljaki prejšnjo brezbriznost do ubožnejših bratov izpremenili v skrbljivo in dejavno ljubezen, sprejemali z odprtim srcem njih pravične zahteve in radi jim odpuščali morebitne krivde in zmote.

Delavci pa bodo iskreno zamorili vsako čustvo sovražnosti in zavisti, ki ga pospeševavci socialne borbe tako premeteno zlorablajo, in ne le da ne bodo mrzili mesta, ki jim ga je božja previdnost določila v človeški družbi, ampak ga bodo cenili, dobro se zavedajoč, da sodelujejo resnično koristno in častno, vsak po svoji službi in dolžnosti, za občo blaginjo in da hodijo še tesneje po stopinjah za tistim, ki je bil v božji podobi, pa je hotel biti med ljudmi tesar in da so ga imeli za tesarjevega sina."

KATOLIŠKA AKCIJA

"Sodobni položaj jasno kaže, po kateri poti hoditi. Kakor že večkrat v zgodovini Cerkve, stoji tudi sedaj nam nasproti svet, ki je po velikem delu zopet padel skoraj v popolno poganstvo. Da bi se sloji zopet privedli h Kristusu, ki so ga zatajili, bo treba izmed njih samih izbrati in vzgojiti Cerkvi pomožne vojščake, ki dobro poznajo nje, njih mišljenje in hotenje, in bi s prisrčno bratsko ljubeznijo dobili dohod do njih sre. Prvi in neposredni apostoli delavcev morajo biti delavci, prav tako pa apostoli industrijev in trgovcev industriji in trgovci."

V svet boj za brate

"Takih krepkih Kristusovih vojščakov je sedaj silno treba, ki se bodo z vsemi močmi trudili, da rešijo človeško družino strašne propasti, ki vanjo drvi, če bo prezirala evangeljske nauke in pustila, da zavladajo razmere, ki se v njih gazijo človeški in božji zakoni.

Kristusovi Cerkvi, ki je sezidana na neporušno skalo, se ni ničesar bati, ko trdno ve, da je peklenska vrata nikdar ne bodo premagala, ko ve iz skušnje tlikernih stoletij, da izhaja iz najhujših viharjev močnejša in ovenčana z novimi venci zmagoslavja. Toda nje materino srce boli neizmerno zlo, ki bi prišlo v takšnih viharjih na tisoče in tisoče ljudi, še bolj pa strašna kvar, ki bi sledila in gnala toliko s Kristusovo krvjo odrešenih duš v večno pogubo."

"Vse je torej treba poskusiti, da se odvrne od človeške družbe tolikero zla. Na to morajo biti obrnjeni vsi trudi, vse prizadevanje, vse neprestane goreče molitve k Bogu."

"Naša delavnost je dostikrat manj uspešna, ker so

mo spekli in kaj bo že tudi, da si bi grla oplaknili. Ogle dali bi si veliko račjo kinto, kjer bi tudi gospodarji imeli veselje z našim obiskom.

Da, tjale za konec šolskega leta bi dvignili vaše ljudi v Buenosu in bi napravili eno nedeljo tukaj nekaj božjega in tudi nekaj veselega za razvedrilo, tako sta menila Bajt in Pahor.

Bomo videli. Ne vem, kaj poreko k temu drugi. Za nocoj pa kar lahko noč in na svidenje, kajti . . . joj, joj, koliko je že ura . . . Lahko noč!

Nekaj za stariše

Navihaneec bo imel že 10 let. Grmiček je že precej narastel, ali po žilah se preliva še zmeraj isti sok.

Še bolj je breobziren kakor prej, ker je pogumnejši. Kriči in gospodari še bolj samozavestno, ker je močnejši in poreden je in nagajiv, ker je v razvitku.

Ni pa več tako enostavno otroški in odkritosrčen, ker ima že precej izkustev.

Morda je napačno vzgojen, sta v skrbeh oče in mati. Na nesrečo! Resnica je že na dlani! Mislita kako bi še vendar mogla kaj storiti, da izpolnita svojo vzgojno dolžnost: potrebno je, da se povsem posveti učenju v kakšnem zavodu. Učitelju bo seveda pretstavljen kar v najboljši luči: poreden ni — pač pa precej živahen. Treba ga bo samo malo z učenjem ukrotiti. Svoje inteligence še ni do sedaj rabil, torej je ima precej v rezervi. Upamo, da boste iz njega naredili človeka. In s tem se pomirita, meneč da sta že mnogo storila za vzgojo otroka. — Boljše bi storila, da sta ga pretstavila kot je v resnici: neposlušen, svojeglav, neznošen, preveč velik in močan, da bi ga smeli kaznovati. Posebno mati je preneodločna, da bi zahtevala od otroka nekaj resnega, kajti dobro ve, da je vse zastoj. Še več: celó boji se ga, ker je strašen, kadar se razjezi. Res, ljuba mati, imaš prav, da se ga bojiš! Vidiš to ti je sedaj tvoje "zlato" kateremu si vselej ugodila, vselej prav dala, mu vse odpustila in prizanesla!

V teh letih že začne misliti na svojo nezavisnost. To so njegove vsakdanje sanje, katere hoče čim prej uresničiti. Opazuj ga, in videl boš kako počasi ali pre-mišljeno snuje pota do nje.

Na kakšen način se to razodeva?

Opazujmo ga malo. Zaveda se, da že nekaj pomeni: govor mu je samozavesten; kadar se mu protiviš, ti bo žugal s škandalom. Kupuje si nepotrebnih igrač: samokrese, nožičke... brez dovoljenja starišev, katere bo naprej prodajal in menjal. V hiši je zadirčen, neraspoložen, jezen — nima razvedrila, zato odnese pete in vleče domače za nos, čim ga spustiš s pred oči. Zaupa samo svojim prijateljem, ki so enakih misli in dejanj. Hotel bi da ga nihče ne nadzira kod hodi in kaj dela.

Večkrat pa še najde potuhe pri kakšnem boterčku ali pa stričeku. Ta ga namreč vabi k sebi, kupuje mu nepotrebnih stvari in slaščice, pelje ga v gledališče, v kino — ne da bi prevdaril če je otrok že dozrel za takšne stvari. Na kratko: kvari ga in odtuja je od starišev. Starši namreč pri takšnem ravnanju stopajo v otročji domišljiji v ozadje. Posmehoval se bo opominom svoje matere — a "stari" naj brunda kolikor ga je volja — tako bo še mislil v začetku... dokler se ne opogumi, da mu ob priložnosti to v obraz pove. A kdo je kriv, da je takšen? Lastni stariši! Zatorej čuj nad otrokom! Preglej knjige, katere prinese in čita! Zabrani mu društvo nemarnih sošolcev! Ne puščaj ga samega z

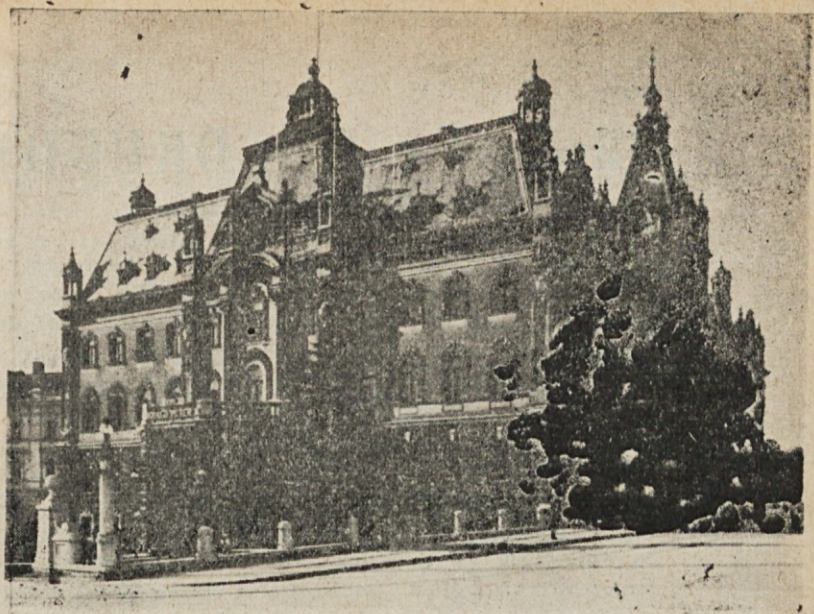
sile preveč razpršene.

Naj setorej zedinijo vsi, ki so blage volje in ki hočejo pod pastirji svete Cerkve bojevati dobri in miroljubni Kristusov boj.

Vsi naj se pod vodstvom in učiteljstvom Cerkve prizadevajo, vsak po svojih darovih, po svojih močeh, po svojem položaju, da vsaj nekaj store za obnovo človeške družbe."

Blagoslov božji

"Da bi se to srečno zgodilo, podelimo z očetnim sr-

Pogled na slovensko univerzo v Ljubljani, bivši deželni dvorec.

VAŽNO OPOZORILO

Pisarna Poslaništva Kraljevine Jugoslavije, ki je doslej imela svoj sedež v poslopju poslaništva, ulica Rodríguez Peña 1012, se preseli v nove prostore

Avda. de Mayo 1370, III. nadstr., uradi št. 7—12.

Opozarjamo naše čitatelje na ta novi naslov pisarne našega predstavništva.

ljudmi, do katerih nimaš posebnega zaupanja. Kaznuj ga ostro in ob pravem času. Če beseda ne zaleže, upotrebi staro vzgojno sredstvo — šibo. Naj mu "zapoje novo mašo" — kakor so znali naši doma reči.

K temu poglavju lahko dodamo še kako se uveljavi oblast nad otrokom.

Dve sredstvi sta ti na razpolago: postopati in kaznovati otroka blago — kar bo včasih ostalo brez uspeha; ali pa pokarati in kaznovati ga ostro in odločno; iz te bitke boš ovenčan z avtoriteto.

1. Če nastopiš brez resnobe — ne bo to prisililo upornika, da ti pred noge položi orožje. To se bo vleкло, dokler moč otrokova ne zavlada nad teboj. Saj že ve iz izkustva, da nimaš moči, da ga nadvladaš. Kaznovati otroka blago — pomeni, kaznovati ga neprestano.

2. Pripogni otroka takoj v začetku, ko se še niso vkoreninile zle navade. Nastopi z kaznijo, kakor hitro je prestopil postavljene meje. Odločno in ostro! Videl boš, da si ga že v tretje nadvladal. Ne bo se ti upiral. Saj vidi, da si močnejši in da ga veš disciplinirati. Izkustvo ga je izmodrilo. V hiši bo vladal mir — ker bo že sama grožnja zadostovala. Kazni naj takoj sledi oproščenje. Naj vidi tudi tvojo ljubezen. Ne opočituj mu in ne govori o prestopku in kazni; naj bo oproščena in pozabljena. Tako si boš pridobil otroka z avtoriteto in ljubeznijo.

Drugič pa bomo govorili s katerimi sredstvi ga smeš kaznovati. Piše **Sestra Silvestra.**

cem... vsem, s posebno ljubeznijo pa delavcem in njim, ki delajo z roko, a tudi krščanskim gospodarjem in podjetnikom apostolski blagoslov."

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 15. maja 1931, v desetem letu našega papeževanja.

PIJ XI - papež

Pij XI je v tej okrožnici podal vodilne misli, katere ima Cerkev v socialnih vprašanjih. Navedeno besedilo je povzeto po knjižici "Salezijanske knjižnice", na Rakoniku.

GLASOVI OD DRUGOD

PISMO IZ STAREGA KRAJA

Pisal v juniju dr. Franc Trdan

Iz dneva v dan živimo v negotovosti in strahu, da prej ali slej tudi nad našo lepo domovino prihrumi vojni vihar, dasi je naša država ves čas sedanje evropske vojske strogo nevtralna. Nevtralnost pa zahteva, kakor je nedavno jasno povedal naš minister dr. Krek, dvoje: prvič, da skušamo biti nasproti obema vojskujočima se taboroma enako objektivni in pristranski, da torej vzdržujemo medsebojne politične in trgovske odnose tako kakor v mirnem času. To naša vlada tudi res dela, kar priznavajo tudi inozemski zastopniki. Dr. Landfried, vodja nemške delegacije, ki je prav v teh dneh sklepala novo trgovsko pogodbo v Beogradu, se je takole o nas izrazil: "Jugoslavija izpolnjuje vse svoje dolžnosti kot nevtralna država. Noben trenutek ni bilo videti, da bi Jugoslavija odnehala od svoje nevtralnosti tudi na gospodarskem polju. Nemčija razume Jugoslavijo, ki si hoče ohraniti tudi v tem času vse tiste trge, ki jih je imela pred vojsko."

Čeprav pa živimo z našimi sosednimi in drugimi evropskimi državami v prijateljskih odnosih in se trudimo, da ne bi žalili interesov nikogar, vendar kljub vsemu temu ne vemo, kaj nam bo prinesel prihodnji dan. Zato je druga zahteva naše nevtralnosti skrbna čuječnost in obrambna pripravljenost naših državnih meja. To je še posebno potrebno dandanes, ko neposredno vidimo, koliko veljajo mirovne in razne nenapaadne pogodbe. Pravijo, da je glede obrambe naših državnih meja v zadnjih sedmih mesecih država storila več kakor prej v vseh letih svojega obstoja. Vse naše meje so danes dobro utrjene, zavarovane in zastražene. Zato je tudi lepo število naših hrabrih mož in fantov stalno pod orožjem. Kraji na meji so na več kilometrov v širino kar natrpani z vojaštvom. Pa tudi v notranjosti se v zadnjem času opaža čimdalje več vojaških uniform. Večje mostove in važnejša prometna križišča so pretekli teden vojaško zastražili. Okrog Ljubljane in na okoliških hribih pa so postavili protiletalska gnezda, Nemško vojaško postopanje na Poljskem, Danskem, Norveškem, na Nizozemskem in v Belgiji je vsem odprlo oči in jih še tesneje združilo v ljubezni do naše skupne domovine. Vojaško poveljstvo samo je pa tudi ubralo pot, ki jo ljudstvo splošno odobrava. Naši možje in fantje so skoraj izključno dodeljeni domačim polkom v Ribnici, na Blokah, v Logatecu, na Vrhniki, v Žireh in Škofji Loki, v Kranju in na Jesenicah. Ti najbolje poznajo kraje in ljudi in tudi predobro vedo da gre sedaj za njih lastne domove in zemljo. Zato ni nikjer slišati godrnjanja, četudi premnogi s težkim srcem zapuščajo domačije, svojce, neveste, žene in otroke.

Družine vpoklicanih očetov dobe primerno državno podporo, gospodarji pa svojim vpoklicanim služabnikom še za en mesec nakažejo plačo. Sprva je namreč vojaška oblast le poedine letnike klicala na štiri tedenske orožne vaje, odkar pa se je začela nova nemška ofenziva proti Nizozemski, Belgiji in Franciji, so tudi pri nas izvedli delno mobilizacijo. Zato so ljudje oddali tudi veliko vprežne živine, voz avtov avtobusov in tovornih avtomobilov.

Nekaj popolnoma novega pa je uredba o tako imenovani pomožni vojski naše državne obrambe. V to pomožno vojsko bo v slučaju vojske država pritegnila vse svoje moške državljane, ki ne služijo v redni vojski in jih bo uporabila v notranjosti države za umsko (od 16. do 70. leta) in za telesno delo (od 16. do 65. leta). Temu obveznemu delu za državno obrambo bodo podvrženi tudi državljani nevtralnih in zaveznških držav, ki stalno prebivajo v naši državi. Vsak tak pomožni vojak bo v slučaju vojske delal po osem ur na dan v tistih industrijskih in obrtnih podjetjih, ki so potrebna za državno obrambo. Zaposlen bo v prvi vrsti v stroki, v kateri je bil prvotno delati. Kmetijski pomožni vojaki pa bodo skrbeli za potrebno delovno silo na polju

in pri živini, da bi se pridelalo čim več živeža za ljudi in čim več krme za živino. Zopet druge bodo uporabili za popraviljanje cest, železnic, telefonskih in brzojavnih naprav, rečnih nasipov in podobno. Kmetijski pomožni vojaki bodo državi na razpolago tudi s svojo delovno živino, s svojim orodjem in vozili. Za uporabo živine, vozov in delovskega orodja bodo dobili državno odškodnino. Za kmetiska dela bodo lahko pritegnili tudi ženske od 17. do 50 leta, ki stalno bivajo v dotični občini.

Tako bo sleherni državljan imel priliko, da po svojih močeh sodeluje pri skupni obrambi domovine.

Drugače pa poteka naše vsakdanje življenje normalno. Kljub močni zunanjepolitični napetosti zadnjih dni je naša javnost ohranila mirno kri. Nikjer ni opaziti kakšne posebne zbeganosti, najmanj pa strahopetnosti. Ljudje hodijo mirno po svojih opravkih, ker se zavedajo, da je njih usoda in usoda države v zanesljivih rokah vlade ki ves čas sedanje evropske vojne dosledno in smotrno teži za tem da ohrani mir in izvaja najstrožjo nevtralnost. "Nič tujega nočemo, do nikogar nismo sovražno razpoloženi in z vsemi sosedi želimo v miru živeti", je nedavno slovesno izjavil naš ministrski predsednik dr. Cvetković. Mir, hladnokrynost in treznost, s katero presojujejo vse dogodke tudi široki sloji ljudstva, pa temelji v zavesti, da bo država z vsemi razpoložljivimi sredstvi in z vse odločnostjo ter z že preizkušnim junaštvom svojih zvestih sinov branila svojo nevtralnost in neodvisnost proti vsakomur ki bi se hotel polakomniti naše lepe zemlje.

Kako tudi naša mladina umeva resnost časa, pove prisega domovinske vdanosti, ki so jo javno in slovesno izpovedali naši srednje- in visokošolski. Pa naj vam doslovno navedem besedilo te znamenite prisege: "Vse naše duhovne in telesne sile stavljamo v celoti brez kakršnega koli pridržka na razpolago domovini za ohranitev njene svobode, tega dragocenega sadu tisočletnega trpljenja naših predhodnih rodov.

V tem edinstvenem zgodovinskem trenutku Evrope nobenemu narodu ne sme biti merilo domovinskih žrtev zakon gospodarnosti in samoljubja, temveč samo zakon brezmejnne vdanosti in zakon hitrih odločitev. Vsi hočemo služiti v pripravljenosti na obrambo domovinske svobode, ne le naši tovariši, ki jih veže redna državljanska vojaška dolžnost.

Vsi slovenski študentje od najmlajših navzgor hočemo biti vključeni kot aktivne postavke v naš narodno-obrambni sestav. Poleg branilcev naših posvečenih meja so potrebni še branilci na okopih improviziranim sovražnim postojankam v zaledju, če bi se te postojanke v danem trenutku pojavile. Slovenska katoliška dijaška mladina in z njo vse slovensko dijaštvo prosi poveljstvo naše narodne obrambne sile, naj mimo rednih vojaških obveznikov vključi v svoje obrambne načrte in račune tudi naše mlade dijaške vrste. Bolela bi nas neprosto voljna odsotnost v pripravljenostnem sestavu, ko mora domovina z vsemi razpoložljivimi silami biti pripravljena na vse.

Ako bo pa Vsemogočni Bog naši ljubljani domovini prihranil veliko preizkušnjo, ki jo v teh trenutkih preživlja toliko evropskih narodov, pa bo skupna pripravljenost vsega mladega slovenskega, hrvatskega in srbskega rodu v žrtvah domovinske ljubezni rodila blagoslov notranjega prerodenja, ki bo novo poroštvo nepremakljivosti zgodovinskega dejstva — kraljevine Jugoslavije."

Tudi v gospodarskem pogledu država kljub svoji strogi nevtralnosti mnogo trpi. V tekstilni industriji, ki je dobivala sirovine iz Anglije, se čuti zlasti pomanjkanje bombaža in volne. Zato so nekatera podjetja obrat precej omejile, druga so ga pa tudi že ustavile. Da bi pa naši gospodarstveniki vsaj nekoliko zamašili to občutno vrzel, so prav v zadnjih dneh sklenili novo trgovsko pogodbo z Rusko. Iz Ruske bomo odslej dobivali (v vrednosti 139 milijonov dinarjev) bombaž in črni premog, mi pa bomo Rusom dajali baker in železne izdelke.

Cene živilom in blagu zlasti tekstilnim izdelkom in obutvi.

so precej narastle. Vendar pa je dobiti vsega kakor v normalnih razmerah. Živilskih in podobnih kart pri nas še ne poznamo. Zato nas tuje, ki prihajajo čez mejo, zavidajo in blagrujejo.

V vsej Slovenji je po naši najnovejši statistiki vsega okrog 3/4 milijona glav goveje živine. Ta živina tvori temelj za proizvodnjo mleka, mesa in tudi za delo. Letni izvoz naše živine znaša okrog 12,000 glav, domačini in tuji gostje pa pojedjo do 19 milijonov kilogramov mrtve teže. Če vse to upoštevamo, pride v Sloveniji letno na vsako osebo komaj 8 do 9 kg mesa. To je razmeroma malo. Zato nameravajo z uvedbo dveh brezmesnih dni predvsem dvigniti letni prirastek naše goveje živine in hkrati tudi reorganizirati vso našo živinorejo. Le z intenzivnim gospodarstvom v vseh panogah našega kmetijskega obrata bo mogoče doseči, da bo doma dovolj jela in tudi dela.

IZ MRZLEGA JUGA

Junín los Andes, 21. VI. 1940.

Častiti gospod Hladnik!

Dežuje! Otožno je vse! Že en mesec in pol, ko nas vznemirja deževno vreme. Reke in potoki so že parkrat prestopili svoje preozke bregove za zimski čas. Bili smo pretrgani z ostalim delom Ter. Neuquena, kajti brodi niso prevažali več dni. Zaradi tega je zaostajala pošta. Vkljub slabem vremenu ni mrzlo, niti snega nimamo, pač pa ga vidimo kadar se za kak dan zasvetli in megla in oblaki se razblinijo ter se pokažejo gore s svojo snežno zimsko odejo.

V tem času sem doma na oddihu, ker ni mogoče potovati in obiskovati naselbine. Pač pa mi ne manjka razvedrila, kajti v mojem domačem vrtu imam vse polno cvetlic, katere me razveseljujejo, kadar jih vidim. Ves zimski čas mi cvetejo lepe trobentice, lepo dišeče vijolice, bele in rdeče marjetice in mnogo drugih cvetlic. Vesel stopim v moj cvetličnjak, ker imam nepopisno število cvetlic v lončkih in "taritos", ki se ponajbol bogatim in različnim cvetjem.

Mi oprostite, da sem zelo zanemarjen s pisanjem, da Vam ne pišem, in kar sem Vam obljubil. Veste, stvar je taka, da vedno od tu in tam, pridem domov za par dni in človek v takem nerednem življenju pozabi in odlaša na pisanje.

Duhovno življenje dobivam, in mislim da ste dobili denar, jaz sem poslal g. uredniku Slov. lista, da kar ostane, naj Vam da. Pred par dnevi sem dobil pismo od g. Bojneea. Jaz sem mu odpisal z opombo, ko bi imel 150 \$, bi rad prišel v Buenos Aires za nekaj dni. Bo 9 let, ko sem bil zadnjič tam. Jaz upam, da poznate Bojneea?

Ako Vam ostane kaka številka Duhovnega življenja, kjer ste priobčili prerokovanja, bi Vas prosil, da mi pošljete eno številko, sem jo zgubil in jo ne morem najti.

Moliva eden za drugega!

Vas pozdravlja Vaš

Ludvik Pernišek

Op. Kadar bom imel 4 \$ na razpolago, Vas bom iz S. Martina Los Andes telefonično poklical in se bova kaj pogovorila. Prosim Vas, da me pokličite telefonično San Martin los Andes, dne 29 ali 30 Junija, jaz bom, če Bog da, v tej vasi tiste dni. Velja!

Ker je dospelo pismo pozneje, jetudi ta telefonski razgovor šel po vodi!

*

V SLOVENSKI KRAJINI JE BILA BIRMA

Pečarovci, dne 25. V. 1940.

Hvalen Jezus vekomaj!

Pozdrav iz rojstnega kraja!

Dragi svak in ti sestra. Mi fsi vama želejmo od lubega Boga naj vama pomaga vu fsem in vama naj da milost v življenji in da bi Bog dal da bi te naše pozdrave srečno gor najšli v fsem dobrom in zadovolnom vajnega življenja. Se Vam zahvalimo fsi najlepša hvala za dar ka ste nam posli za férmo. Gda je bila ferma, te se posebno Vaju spominali v našoj sebeščanski cerkvi

s spusekom, za fse naše dobrotnike i botrino našo: Za dušo i telo poverni njim Gospod Bog z vsemi darovi na tom i drugom svejti.

Tako smo molili fsi vküпно i za fse ki so tudi nej tü nazočni. Kejpi so ešče nejgotovi, kabi vama je radi vse poslali; gda je dobimo, te že Vama je časi pošlemo, kate vidli kak so bili, gda je férma bila.

Dragi svak i sestro! Jesam dobo od vaj dvej pismi ino pejnaze 1380 Din. Najlepše se vama zahvalim in deca se fsi veselijo i pravijo: tou so nam poslali tetica pa svak z Amerike pejneze, ke so nam fermanski boter in botra. Za njuve pejneze so küpili ta botrin dar z Amerike. To je lepo delo lübezni.

Stem ste nam skazali lübezen do nas mi ferminci se vam najlepše zahvaljujemo vsi naj vam Bog da zdravje pa da bi se enkrat videli Bog vas živi! Boter in botra mi vsi birmanci vas najlepše pozdravlamo Mareška, Franci, Cilika, Alojz.

Najlepše pozdrave vam poklonimo mi fermanci boter i botri kak našoj tetici i svaki in se vam najtoplej zahvaljujemo 1) ka ste nam šteli biti boter in botra; 2) ka ste nam lepi dar poslali ka so na mtak lepo obleko küpili za spomin firme.

*

PISMO IZ FRANCIJE

17. junija 1940.

Začnem Vam pisati ino vüпам ka Vas to pismo z etoga da-lešnjoga kraja zdrave gor najde. Naznamim Vam, ka je zdaj v Franciji jako žalostno. Morali smo pobegniti, ka smo tri kedne na poti bili. Šli smo s konjami, kolami i traktori. Ka smo na toj poti vse prestali nikdar ne pozabim. Iti smo samo mogli v noči, vodné (podnevu) smo se po gošči skrivali, ka so nas nemški eroplani ne zaglednoli. Ceste so bile pune lüdi in saki je seov vzol ka je mogo. Bombe so pa füčkale (žvižgale) na vsej krajaj in gé je štera doj spadnola, je vse razneslo. Dosta lüdi pa živine je bilo na cesti bujti (ubitih). Tüdik mi smo mislili, ka se več nikdar s toga pekla ne rešimo. Od vsega ka san prestala, me šče zdaj glava boli in čüdü ka se mi nej pamet zmešala. Jaka teežko mi je, ker neven, če bom šče da sveta mojo deco vidla.

Tü gé smo zdaj, ne delan dosta. Če bog da, ka bojna naskori mine, bomo pa nazaj šli, gé je meni tak dobro šlo. Nišče bi se nej mislo, ka se z Francijo v ton kratkon časi vse to zgodi.

Z domi zdaj tü nemren pisma sprejeti. Bila je tan firma, pa neven če je moja deca bila pri firmi in što je boter pa nika nej.

Pozdravljan tebe sestra, svaka, potesbno pa to malo lliko.

*

SLIKA IZ CORDOBSKIH GORA

Cruz del Eje, 4. 6. 40.

Dragi Jože!

Imam se ponavadi dobro in sem zadovoljen. Med tem časom sem si oziroma sva si naredila z onim Nemcem sobo 3x3 iz kamnja in že spiva notri Sobo sva si naredila pri enem posestniku, kjer tudi sva na hrani. Ima tri sto glav živine — mleka kot vode. Večkrat mu lev pojé kakšno kozo. Tudi enemu žrebetu je zasadi svoje kremplje v hrbet pa mu je ušel oziroma ga je rešila kobila. Pred dvema letoma je tu blizu poslal oče svojega sina starega 12 let na konju v almaceñ, ker pa konj v kratkem času prileti domov več preplašen — oče brzo vzame drugega konja in gre gledati kaj se je zgodilo s sinom. Ne daleč dobi sled krvi, gre za sledjo in najde leva, ko žre njegovega sina, ker ni imel drugega orožja gre nad njega z nožem in začel se je boj na življenje in smrt, ker lev je takoj napadel tudi njega. Posrečilo se mu je, da je enkrat dobro zadel leva z nožem, kljub temu pa je dobil take praske in rane, da je moral v bolnico; vendar je okreval. Žival pa so potem sledili po krvi in našli mrtvo.

V kratkem gremo na lov nad nje. Seveda z konji in psi.

Pozdravi vse skupaj

Anton.

OPAZOVALEC

V Biljah je praznoval 80 letnico pri čistem zdravju "Toni Mlekar" Anton Fornazarič. Vzorni oče in modri gospodar je tudi marsikatero bridko že doživel. Imel je 6 otrok. Starejši sin dr. Slavko Fornazarič je odvetnik v Mariboru, drugega sina Jožefa je oče izbral, da bo prevzel domačijo, pa je v 18. letu starosti podlegel pljučnici, kar je bil silno hud udarec za družino. Starejša hčerka Gizela je v svetovni vojni pomagala očetu voziti mleko v Gorico. Ko sta nekoč ustavila voz, da bi oddala mleko v semenišče, je prigrmela granata in hčerka je padla mrtva v očetovo naročje. Granata je ubila tudi konja. G. Fornazarič sam pa je bil hudo ranjen v nogo, da se je moral dolgo časa zdraviti v bolnišnici. Gizela je bila poročena s Petrom Mozetičem, ki je v vojski izgubil oko, dobil je še druge poškodbe, katerim je podlegel. Zapustila sta hčerko, katero je vzel k sebi stari oče, naš jubilat. Ostale tri hčerke so tudi poročene. Ko se je g. Fornazarič vrnil iz begunstva, in sicer med prvimi, se je takoj lotil obnove razdejane domačije. Nekega dne je šel kositi na travnik, pa je s koso zadel ročno granato, ki je eksplodirala in ga hudo ranila po nogah in prsih, da se je spet moral več mesecev zdraviti v bolnišnici. Naš slavljencec je značajan katoliški mož. Deloval je požrtvovalno v raznih odborih in katoliških daruštvi. Ker je vsak dan vozil mleko v Gorico, so mu društva nalagala veliko dela za razna prireditvena dovoljenja, za nakup blaga, za konsumno društvo, nosil je denar v posojilnico itl. Tudi drugi ljudje, ki so kaj potrebovali iz Gorice, so se obrnili nanj, da jim je prinesel. Njegova zvesta družica je pred 15 leti zbolela. Morali so ji odrezati nogo, pa je kmalu potem umrla. Ta udarec je našega slavljencea hudo potrl.

Metlika. V Draščih je strela grdo gospodarila pri Antonu Obermanu, ki je pretaknila vse kote, le spečim otrokom ni ničesar storila. Tudi pri sosedu Simoniču je vdarila. Tresk je bil strašen, zažgala pa ni. — Sadna letina slabo obeta. Črešenj je bilo malo, sliv prav tako. Grozdje obeta, toda ne bo dalo lanskega pridelka.

V Mokronogu je pogorel kozolec mesarju Buleu. Zažgala ga je strela.

V Vodicah je pel novo mašo salezijanec Franc Sršen, ki je bil za mašnika posvečen v Rimu 9. junija. Več let je bil že v misijonih v Braziliji v Mato Grosso in San Paulu.

V Gradu na Prekmurskem se je 12. junija vršila lepa mladinska slovesnost, katero je obiskalo 1200 otrok iz obmejnih goriških občin. Mladina je manifestirala ljubezen do domovine Jugoslavije. Ob tej priliki je nastopil soboški otroški zbor, ki je očaral s svojim petjem.

V Dolencih je bil 11. junija običajni sestanek predstavnikov oblasti iz slovenskih in madžarskih krajev to in onstran meje, na katerem se vsake 3 mesece rešujejo skupne zadeve. Ti sestanki so se doslej vršili v Hodošu. — Istočasno sta se v Dolencih mudila bivši beograjski nadškof Rodič in banjaluški škof Garič.

V Markiševcih so bile skupne gasilske vaje 7 žup. 4 šalovske čete so nastopile to pot z novimi lastnimi motornimi brigadami. — Strela je ubila posestnika Flisarja, ko ga je zadela z motiko na rami na polju.

Bogojna. Srebrno mašo so slavili naš plebanoš. Pri slovesni maši so govorili do-

lenski plebanoš.

V Čentibi se je vršila lepa slovesnost blagoslova spominskega križa na srečen povratek iz svetovne vojne.

V D. Lakožu je avto povozil vojnega invalida Šajta iz Petišovcev. Poškodbe so bile teške.

Kapca. Motocikel je nevarno povozil 1 letno hčerko Stefana Luter.

Iz Melinca. Sojena sta bila v Soboti Majcen Martin in Pozdire Ivan, ker sta ubila v hlevu Matije Kuzma Andreja Geriča. Majcen je dobil 3 leta, Pozderec pa 8 mesecev. Zločin se je izvršil na veliko soboto.

Lončarovci. Radi krive prisege sta bili obsojeni Lepoša Marija in Novak Julijana. Šlo je za 225 Din, o čemer sta prisegali pri sodišču v Soboti.

Sadjarstvo postaja vsako leto pomembnejše za slovensko gospodarstvo. Dosedanje skušnje so pripeljale že hlizu do uredničenja zgraditev velikega silosa, kjer se bo lahko shranilo 300 vagonov sadja, ki bo varno čakalo najboljše cene. Ta silos bo v Mariboru, ki je središče jugoslovanske sadne trgovine.

Zlato mašo je slavil že preje, 20. junija pa je imel svojo 80 letnico v Cirkovcih pri Pragerskem Ivan Mlakar, ki je do vojne služboval v Istri, pozneje pa po Stajerskem.

Pri Sveti Trojici v Halozah je splašen konj nevarno poškodoval zakonca Kranjca. Zena je umrla z razbito lobanjo.

V Vel. Okiču v Halozah je vdarila strela in požgala pri Dolšaku.

Zadružna Zveza je 26. junija delala svoj letni obračun. V tekočem letu preživlja trdo preiskušnjo, kajti pod vplivom vojne razpoloženja je narod navail na hranilnice, da si reši prihranke pred morebitnimi nevarnostmi. V enem samem mesecu je izplačala Zadružna zveza 5 milijonov Din. Brezhibna organizacija te združne ustanove, ki je ena najboljših v Evropi, je dobro vzdržala tudi to preskušnjo. Letni obračun je pa izkazal, da je njena moč zares prepomembna za slovensko gospodarstvo. Ob koncu 1939 je imela Zveza 739 članic: 342 denarnih, 40 m e-karskih, 10 trgovskih, 61 živinorejskih, 41 strojnih, 27 elektraren, 10 vinarskih, 25 vodovodnih, 43 stavbinskih, 25 obrtnih in še nekaj drugih.

V Litiiji je meningitis, ta nova bolezen, zadela že toliko prebivalstva, posebno otrok, da je bila šola v juniju zaprta radi velike nalezljivosti. Del šole so začasno spremenili v bolnišnico, da ni treba obolelih voziti v Ljubljano.

V Metliki se je vršil 16. junija izlet tujskoprometnega društva. Znana posetnost so staroslavni belokranjski narodni plesi, katere so tisti dan metličani izvajali pred gledalci iz daljnih krajev.

Novomašniki-salezijanci, ki so peli letos novo mašo: Grmič Franc v šent Jurju v Slov. goricah, Jakob Augustin v Beltincih, Kristanc Eustahij v Cerkljah pri Kranju, in Pintarič Stefan v Beltincih.

V Trstu še vedno stoji nekateri spomeniki avstrijskim cesarjem (Leopold V in Karl VI.). Večkrat je sta se morala seliti po mestu, ker so ju hoteli očuvati kot umetniške spomenike. Sedaj so se oglasili tržaški bivši borci in menijo, da jih je treba položiti k "početku".

Železne ograje v Italiji, pravijo, da bodo domovini lahko mnogo bolj koristile kje drugje kot na sedanjih mestih in so že vse popisane.

Toča v Prekmurju je naredila zelo va-

liko škodo v Soboti in v krajih proti Gradu in Madžarski meji. Deset dni pred žetvijo je bilo uničeno zoreče polje. Silni naliv je velikost nesreče še povecal.

V št. Janžu na Dravskem polju je zažgala strela mlin Brezovnikov.

V Bratoncih pri Soboti je napravila strela 80.000 škode pri Mojuricu.

Pri Sv. Marku niže Ptuja je gorelo pri Kukoveu.

Strašno škodo je napravila toča v Slovenskih goricah 27. maja. Njive, sadovnjaki in vinogradi so ostali čisto razcefrani. Najhuje prizadeti kraji so: Ploversca, Gradišče, Šmart, Sp. Velka, v občini šent Jurij pa Sp. in Zg. Gašteraj ter Žitence; v obč. Sv. Ana: Ziče, Ledevnik, Kremberg; v občini Sv. Jakob: Rocna, Počenik in Jakobski dol Zg. Zadeti kraji so dobili že 3 vagona koruze in 2 vagona otrobov brezplačno, po znižani ceni pa bodo imeli moke in ajdo za seme.

Dravsko polje, šent Lovrenc. Pomemben dogodek je bila igra "V temoti", ki je uspela čudovito lepo. — Oni dan so imeli predavanje o obnašanju v času letalskih napadov. — Društveni dom je v dvorani storil spremembo, ko je bilo visoko dvignjeno stojišče. — 30. junija je imela javna predavanja slovenski starosta Janez Kalan, sloviti ljudski govornik. **Ptuj-ska gora** znameniti slovenski zgodovinar dr. Franc Stelc je izdal važno knjigo o "Ptujski gori" v kateri je podana vsa zgodovina te slovite stajerske božje poti.

Jadralski klub iz Ljutomera je priredil razstavo modelov v Soboti. Tudi v Prekmurju se je dvignilo zanimanje za letalstvo.

Turnišče: Na občnem zboru Kmetijske podružnice je bil ponovno izvoljen prejšnji odbor s predsednikom Stefanom Nemec. — Vršil se je tudi občni zbor Tratniške namakalne zadruge, ki je pa ugotovil, da ni bilo mogoče izvršiti namakalnih del ob potoku Ledavi, ker ni bilo javne podpore. Nekateri so hoteli zadrugo likvidirati, a je še vseeno obstala.

Lipa. Mišja nadloga je iz leta v leto hujša in letos grozi, da vniči ves pridelok. Kličejo na pomoč oblasti, da naj kaj ukrenejo. — V domačem kraju se muči kaplan Zver Stefan na zdravstvenem dopustu.

V Rajhenburgu so se ob veliki vdeležbi vršile vsakoletne pobožnosti koncem junija, ki so bile letos velika molitev za mir.

Začetek slovesnosti ob 1300 letnici pokristjanjenja Hrvatov. Splitski škof dr. Bonefačič je naslovil na vernike splitske makarske škofije okrožnico o proslavi 1300 letnice prvih zvez s sv. stolico in začetka pokristjanjenja Hrvatov. Proslava bo trajala celo leto in se je začela 29. junija v Gornjem Muču, kjer je pokopan ban Branimir. Na to proslavo je prišel tudi hrvatski metropolit dr. Alojzij Stepinac. V splitski škofiji bodo poleg praznika sv. Petra in Pavla posebno slovesno proslavili tudi praznik Kristusa Kralja. Dne 19. novembra bodo v Splitu proslavili tudi dan posvečenja katedrale sv. Dujma. Kakor je znano, je splitska katedrala najstarejša od vseh katedral, starejša celo kakor lateranska katedrala, ker je tudi po 1640 letih, odkar je bila zgrajena, še vedn sposobna za cerkvene obrede.

ODKOD JE IME "PETA KOLONA"?

V novembru 1936 so armade generala Franca obkolila špansko prestolnico, in pravkar je bila podpisana protikomunistična zveza med Italijo, Nemčijo in Ja-

ponsko. Prva manifestacija za to zvezo naj bi bil padeč Madrida, in sicer 7. novembra, na dan obletnice ruske revolucije. Zato je general Mola, ki je poveljeval oblegovalnim četam okrog Madrida, po radiu pozval republikance, naj se vdajo, rekoč: "Sleherno upiranje je zaman. Trva kolona bo napadla Madrid od Siguenze, druga od Guadarrame, tretja od Toleda in četrta od Jarame. Peta kolona pa bo napadla v Madridu samem, saj sestoji iz somišljenikov generala Franca. Ta kolona samo čaka na znak, da nam bo odprla mestna vrata."

Kakor znano, je bil Madrid zavzet šele meseca marca 1939.

Podarjena matura in še kaj. Letošnje razmere so marsikakšno stvar postavile na glavo. Vse se je moralo spremeniti samo zaradi te nesrečne vojne, ki jo je Evropa na vsak način hotela imeti, čeprav je mogla že vnaprej videti njene strahotne posledice. Tudi v Italiji.

Gotovo se niso letošnje leto vse šole končale kar tako slučajno 15 dni prej kot navadno. Po srednjih šolah pa se je dijaštvo razveselilo še nečesa drugega: kot blisk se je raznesla novica, da letos mature ne bo in da zaradi tega dijaki niti ne bodo prav nič prikrajšani, kajti so bili bodo diplomo kar brez mature!

† **Smrt je gospodarila** v Dornbergu na Vipavskem: na Telovo sta v isti hiši ležala na mrtvaškem odru Ivan Cotič, grobokop, ki zapušča ženo in štiri nedorasle otroke — ter njegov sosed 19 letni Rafael Kavčič. Oba sta podlegla hudi pljučnici. Vsahnilo je mlado življenje 12-letne Perne Baša, umrla je po daljši bolezni vdova Amalija Berce-Budčna. Tudi je umrla najstarejša žena v fari, 94-letna Ana Cotič-Zefetova. Kaj čuda, če je razpoloženje vaščanov vse te dni bilo precej razglašeno, ako upoštevamo poleg številnih smrti še poslavljanje mnogih dnevno odhajajočih mož in fantov.

Nesrečna mati. V Prvačini je 62 letna mati Alojzija Furlani-Feliksova dolgo trpela na neozdravljivi bolezni. Ko je bil te dni njen sin poklican na orožne vaje, si je to tako močno vzela k srcu, da se je ponoči, ko so vsi domači spali, vsa zmedena splazila na prosto v temo. Drugi dan so jo našli mrtvo v vodi.

Avto ju je povozil in enega usmrtil. V večernih urah sta se vračala po državni cesti iz Koprive proti Krminu zakonca Alojzija in Marija Lorenzutti, ki kupčujeta z zelenjavo. Spremljala sta svoj voziček, v katerega je bil vprežen osliček. Nenadoma zaropote za njunim hrbtom avto, ki je prevrgel vozilo z oslom v občestni jarek, moža in ženo pa sunkoma podrl na tla. Surovi šofer se pa za nesrečo ni zmešnil, temveč je oddvil naprej. Šele drug avto, ki je privozil mimo, je ranjena naložil in odpeljal v goriško bolnišnico. Tam je uboga žena, ki je imela razbit tilnik in zlomljene noge, kmalu podlegla, stanje njenega moža, ki ima več poškodb in pretresene možgane, je zelo težko.

Gospodarska pogajanja z Jugoslavijo. V rimski palači Chigi je nadaljevalo svoje delo italijansko-jugoslovansko trgovinsko odposlanstvo pod predsedstvom senatorja Gianinija in predsednika jugoslovanskega odposlanstva, pomočnika zunanjega ministra dr. Pilije. Razgovorom pogajanj obeh odposlanstev so posvečali italijanski listi veliko pozornost ter je tako med drugim "Giornale d'Italia" pravil, da bosta obe poslanstvi v popolnem vzajemnem razumevanju pripravljene spremiti trgovinsko izmenjavo v pogledu nekaterih proizvodov. Vsi krogi so prepričani, da bodo pogajanja, ki so potekala pristržno, privedla do sporazuma v pogledu povečanja izvoza nekaterih jugoslovanskih proizvodov, v prvi vrsti živine, svinj, telet, jaje, navačnega in celuloznega lesa, kož in premoga. Jugoslavija bo pa nadalje v povečanem obsegu iz Italije uvažala več bombažnega in lanenega prediva, stroje, avtomobile, petrolej in nafto.

Prve ženske sprevodnice v Trstu. Te dni so se pojavile na tržaškem tramvaju prve ženske sprevodnice. Na podlagi civilne mobilizacije so bile nekatere ženske sprejete v tramvajsko službo. Pod nadzorstvom uradnikov so se te dni začele vaditi v prodaji voznih listkov.

† **Marija Sedej** je umrla v Cerknem. Pokojna je bila vdova rajnega brata nadškofa dr. Sedeja, vzorna krščanska mati, ki je, 34 let vdova, sama vzdržala velik dom in 13 otrok lepo zgojila. Dva sinova sta pela novo mašo, eden je pa odvetnik v Zagrebu. Doživela je 79 let.

V Cerkljah na Gorenskem so imeli praznik, kakor še nikdar, ko so oni dan zabučale nove orgle in se je nato vršil veličasten cerkveni koncert.

V Solkanu pri Gorici je obhajal 30. maja 70 letnico Mgn. **Ivan Korsič**. Rojen je bil v Solkanu. Kot kaplan je služboval na Travniku in nato je bil vojaški kurat v Pulju pri avstrijski mornarici. Po vojni je bil dekan v Kobaridu, a se je moral umaniti v pokoj radi slabega zdravja. 15 let je živel v Solkanu od koder je rad pohitel na pomoč sosednim in daljnim duhovnikom. Na Sveti Gori je nešteto krat spovedoval in celo na daljne Višarje je rad pohitel na pomoč, v Drežnici je tudi star in nov znanec. Slovi posebno kot dober govornik, ki je letos imel v Solkanu vse majniške šmarnične govore.

V Italiji so imeli in najbrže še imajo v Beneventu pripravljena koncentracijska taborišča za najmanj 2000, "politično sumljivih" iz slovenske Primorske, kamor jih bodo spravili na varno, če bi počili kanoni na jugoslovanski meji.

Pri Sveti Luciji je umrl najstarejši občan 97 letni Ivan Kragelj.

† **Ivan Mermelja** je zatisnil oči 1. avgusta. Pokojni je bil blag mož in ljubeznjiv oče, ki je pred leti prihitel iz Vojsčice na Krasu in si poklical sem ženo in dva sinova, ki sedaj žalujejo za njim. Rojen je bil v Seiu na Vipavskem. Star je bil 45 let. Po kratki bolezni je zapustil solžno dolino in bil v spremstvu mnogih prijateljev in rojakov pokopan na Čakariti. Žalostnim ostalim iskreno sožalje.

V Ljubljani je pozna smrt otca letnega Avgusta Komera (Jernejčeta) in so letnega Jožeta Pavlina gospodarja pri Rankcevinu.

Cerkev Srca Jezusovega v Gorici je dobila 100.000 lir podpore za oltar in orglje. Nova cerkev ima se mnoge dolgove.

Na kakovulka pri Ljubljani se je zbralo 20.000 vernikov na dan Marije Rmočnice (25. maja) pri mirovnih molitvah.

WV novinarski dom je bilo spremenjeno staro poslojpe banke Slavije v Ljubljani, ki so je za ta namen kupili slovenski novinarji.

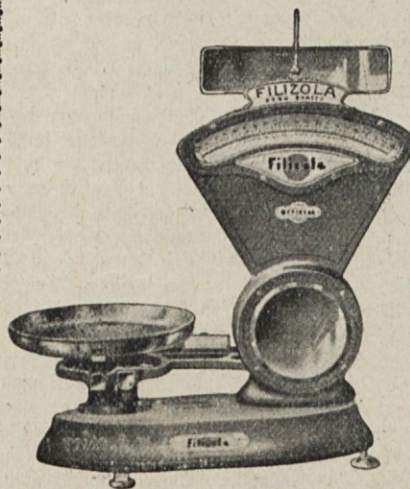
Novomašnik star 45 let. V Barbetownu v Severni Ameriki je 9. junija daroval prvo sv. mašo **Mihael Zel-zn.kar**. Reki so, ki v teh letih dobe mašniško posvečenje. — Istotam je pa daroval 6. junija srebrno mašo (25 let) **John Plaznik**, ki je bil rojen v Radečah na Dolenjskem, svoje bogoslovne študije pa je izvršil v Ameriki.

Delavski kongres v Ljubljani je zbral veliko število delavstva in obravnaval stanovske potrebe in enotnost v organizaciji. V zadnjih letih je namreč vsaka stranka skušala vplivati na delavstvo v lastnem interesu in se je tako zanesel nepotreben spor v delavske vrste, ki jih je tako smoterno organiziral rajni dr. Krek. 18. avgusta se je vršilo veliko zborovanje, na katerem je nastopil tudi slovenski vođa dr. Anton Korošec, ki je sedaj prosvetni minister.

V 9 dneh iz Buenos Airesa v Ljubljano: tak načrt si je napravil g. Gorjan iz Ljubljane, ki je nedavno prišel v Argentino z namenom, da se tukaj nastani in začne "Ameriko". Prepričal se je, da položaj ni nikakor rožnat in da si bo tudi doma lahko "napravil Ameriko"... 17. avgusta je odpotoval z avijonom najprej v Severno Ameriko in od tam dalje v Lisbano in naprej proti Ljubljani. Z njim potuje tudi žena s sinčkom.

† **Marija Mihelj**, poročena Birsa, je dokončala zemeljsko pot. 24. julija je za vedno zatisnila oči, stara 38 let. Doma je bila iz Rihemberka. Zapušča moža z dveletno hčerko.

BALANZAS CORTADORAS MOLINOS

FILIZOLA BELGRANO 1389
U. T. 37-2848

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO KOVINSKA OKNA IN POLKNA FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 4821

Telef. 51-5184.

† **Fran Vrabec**, doma iz Pliskovice je tudi kaj nenadno dal slovo svetu in svojem. 34 letnega mladeniča je spremljala velika družba prijateljev in znancev k večnemu počitku.

V Floridi kjer žive mnogi naši rojaki sta g. Škrbec in Maks Bizjak nastopila v obrambo potreb sosedov v zadevi cestnega tlaka in je njuno prizadevanje dalo zelo razveseljiv uspeh in je morala družba odstopiti od nepravilne tirjatve za tlakanje cest. Obema rojakoma, doma iz Rihemberka častitamo k lepemu uspehu.

V Beltincih bodo delili zemljo. Agrarna reforma je preje pustila grofici Zichy precejno ozemlje, da bi tankaj uredila vzorno živinorejsko in semenogojško postajo. Ker ona zahteva vse doslej še ni ustregla, je kmetijsko ministerstvo razlastilo 787 oralov zemlje, ki bo razdeljena med male ljudi. 430 ha je lep gruntec!

Torpedovka "Ljubljana", ki se je pred meseci potopila v šibeniški luki, je sedaj že v popravilu.

Primorski novomašniki. Na praznik sv. Reš. Telesa je posvetil goriški nadškof tri novomašnike za goriško nadškofijo. To so Albin Kranjc iz Ponikev nad Sv. Lucijo, Franc Fele iz Idrije in Avrelj Perechio iz Furlanije. V nedeljo 26. maja so bili posvečeni novomašniki iz tržaško-koprške škofije, med njimi trije Slovenci: g. Dominik Pegan iz Ponikev na Krasu, g. Avguštin želé iz Trnj pri St. Petru na Krasu in g. Rudolf Zafran iz Hrastja pri St. Petru na Krasu. Goriška novomašnika gg. Fele in Kranjc sta darovala svojo prvo

slovesno sv. mašo vsak v svoji domači duhovniji, prvi dne 2. junija, drugi v nedeljo 9. junija.

Za župnika v Devinu, kjer je bil do nedavnega sedež spodnjekraškega dekanata, je bil na predlog devinskih knezov Turn-Taxis, ki so patroni župnije, imenovan msgr. Della Tolla, ki je zadnje čase služboval v Trstu, kakor se zatrjuje, se novomenovani župnik pridno uči slovenščine, kar je za pretežni večini slovensko duhovnijo nujno potrebno. G. Albin Kranjc je imenovan za kaplana v Idriji, novomašnik g. Franc Fele gre pa za župnega upravitelja v Stržišče pod Črno prstjo.

Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Umeščen je bil za župnika v Gornji Lendavi g. Ivan Kolenc, provisor istotam. Postavljeni so bili gg.: Alojzij Ciglar, kaplan v Beltincih, za provizorja pri Sv. Juriju ob Pesnici; Alojzij Peitler, I. kaplan v Slivnici pri Mariboru, za provizorja na Zdolah; Ivan Sukič, kaplan v Cankovi, za provizorja v Gor. Petrovcih. — Nastavljeni so bili za kaplane gg. semeniški duhovniki Jožef Gjurjan v Zrečah, Avgust Štancer pri Sv. Petru pod Sv. Gorami, Jožef Gutman v Framu z delokrogom na Tišini, Adolf Pikel v Beltincih, Božidar Božič v Šmatnem ob Paki, Alojz Jakopina v Slivnici pri Mariboru (II.), Maksimilijan Prah v Črensoveh, Franc Časl ml., resign. župnik na Zdolah za kaplana v Guštanju z delokrogom na Dolu pri Hrastniku, Anton Hanžel, salezijanec iz Veržeja, za kaplana pri Sv. Marku nize Ptuja. — Resigniral je na župnijo Zdole

g. Franc Časl ml. — Umril je 20. aprila v Gornjih Petrovcih tamošnji župnik g. Anton Čirič v 66. letu starosti.

Iz Nedelice poročajo, da bil v Ljubljani na univerzi diplomiran Ivan Zver.

V Gradu je treščilo v hišo Graha Alojza. Ogenj je vničil domačijo.

† **V Doliču** je umrl Zrim Štefan, star 54 let.

Sobota-Maribor. Stekla je nova avtobusna linija, ki je za pol ure bolj hitra in znatno cenejša. Iz Maribora rabi omnibus 2 uri in pol.

D. Bistrica je imela lep praznik, ko je bila 10 jun. blagoslovljena kapelica na pokopališču, v kateri je bila tisti dan prvič sveta maša. Igrala je godba iz Žižkov.

Beltinska fara je imela letos 6 novomašnikov, ker sta bila posvečena tudi salezijanec **Sraka Avguštin** iz Lipovec in **Zorko Štefan** iz Ižakovec. Posvečena sta bila v Turinu.

Odranci. Zver Štefan, ki je odlično dovršil 7 gimn. razred je vstopil v najstrožji samostan k Kartuzijancem v Pleterjih.

V Polana. Ferček Franc si je zlomil ključnico, Ivan Hozjan je padel z bicikla. Oba sta morala v bolnico.

Črensovci. Občni zbor Hranilnice in Posojilnice je pokazal veliko delavnost. Od 1930 do danes je bilo izplačanih 10 milijono vin pol starih vlog in je starih vlog samo še 3 milijone in pol.

V Prosečki vaši je umrla Vrečič Rozalija, vneta širiteljica dobrega tiska.

LISICA ZVITOREPKA

MEDVED MIŠKO V PASTI

Poniglava lisica se je zadovoljno smehljala, ko je videla, kako je oholi kraljevi sel trdno priškrnjen v pasti, iz katere mu ni mogoče uiti. Medved je grozno udela val; tulil je in rjul, renčal in grgral, a z zadnjima nogama je obupno kopal iverje in tnalovino.

Silni ropot in trušč je prebudil očeta Kozodereca; planil je s postelje, nejevoljno godrnjajoč: "Kaj šmenta razgraja zunanaj? Odkod to tuljenje in zavijanje?" Pograbil je sekiro, da bi bil oborožen, ako bi mu pretela nevarnost, in je odhitel ven.

Miškota je obšla smrtna groza; hrastovi plati sta ga tiščali kakor kleščice; vlekel je in se zvižal in že kar piskal od silnih bolečin. Toda ves trud je bil zaman; kosmatinec se je utrnila bridka misel, da je prišla njegova zadnja ura. Tega mnaranja je bila tudi Zvitorepka. Ko je uglekala Kozodereca na pragu, je zaklicala medvedu: "No, gospod Miško, kako se Vam godi? Nikar ne jejte preveč strdi, da Vam v želodcu ne obleži! Kajne, dobra je... in sladka! In tamle Vam prinaša Kozoderec še dober požirek, da si poplaknete grlo in pospešite prebavljanje. No, kadar odjužinate, se Vam bo kaj dobro prilegla hladna pijača. Dober tek, ljubi ujec!" To izgovorivši, jo je Zvitorepka odkurila v temno noč.

Ko je Kozoderec ugledal ujetega medveda, se ni dolgo pomišljal, marveč stekel je naravnost v sosednjo vas, v krčmo, kjer se je nadejal pomoči. Med možaki je baš krožila majolčica rujnega vinca, ko je prisopihal Kozoderec in zakričal: "Le brž z menoj, ljudje božji; na mojem dvorišču se je ujel medved; pomagajte mi, da ga ubijemo."

Ko zaslišijo to novico, planejo vsi možiki pokonec in odhitijo za tesarjem Kozoderecem. Naposled jo tudi ženske urežejo za njimi, tako da so končno ostali doma le otroci, ki so se plašno stiskali za peč. Kar jekomu prišlo pod roko, to je zgrabil in odhitel na medveda; ta je popadel vile, oni cepec; tretji je zopet pograbil zarjaveli raženj in četrti sekiro. Kdor ni imel drugega pri rokah, je ulomil lato iz plota. Tako so vsi drevili za Kozoderecem, vsi, stari in mladi; bilo je še celo nekaj takih vmes, ki so ob palici krevljali in niso imeli niti ene škrbine več v ustih. Ženske, seveda, niso zaostale; v naglici so se oborožile z metlami, loparji in burklami, a kuharica Liza je popadla ostro vreteno, češ, z njim bom kosmatinecu pošteno ustrojila kožuh.

Miško je slišal krik in vik, ki je prihajal bliže in bliže, in si je mislil: "Zdaj je skrajni čas, da jo odkurim, če ne, bo pomeni!" Poskusil je še enkrat; vlekel je in vlekel, in naposled se mu je res posrečilo, da je izdril glavo iz razpokline. Toda, o joj, koža z lasmi vred noter do ušes se mu jepsnela in ostala v deblu in kri se mu je ulila po obeh in po gobcu. To ga je silno skelelo, da je kar besnel od silnih bolečin. Toda čakala ga je še druga težava, zakaj prednje noge so mu še vedno tičale v špranji. Napel je še enkrat vse svoje moči in je izmuznil tudi noge iz precepa, a pri tem so se mu odrli in slekli kremplji z rokavicami vred. To pač ni dišalo po strdi, o kateri mu je Zvitorepka beesdičila. Noge ga niso več držale in zaman se je trudil, da bi vstal in se potegnil z mesta.

Hkratu so bili že tudi pri njem vaščani s Kozoderecem na čelu. Črna tolpa se je

zgrnila okrog pohabljenca. Ti so ga suvali z drogi; oni so zamahovali s sekirami; motike in lopate. Vsi so udrihali po medvedu, veliki in mali; slokonogi Zaletač in pa Anže Burež, tisti s pokvečenim nosom, sta bila najhujša. Jakob Slokin in njegov svak Gašper Drvolom sta mlatala s cepci po medvedovi grbi. Izmed ženskih so se s posebno vneto zaganjale v tacarja Zagovedeževa Jera, špela Devetkela in pa debela kuharica Liza z ostrim vretenom. Ti vsi so gnali velik hrup in trušč, a vse je prekašal Jurij Pohvalé, ki se je drl, da se mu je grlo bluzilo. Kdor si ni upal kosmatinecu v bližino, je metal od daleč kamenje nanj; to je bilo manj nevarno, a prinašalo je vendarle tudi dokaj slave in pohvale, če je kamen dobro zadel. Naposled je priskočil Kozoderčev brat Nace z debelim kolom in je tako silno udaril medveda po glavi, da se mu je devet solne zabliskalo pred očmi. To je oživilo medvedu še poslednje moči; planil je pokonec in se zakadil naravnost med ženske.

MIŠKO POBEGNE

Kričec in javkajoč so se ženske razpršile; debelo kuharico pa je bil medved podrl, da je štrbunknila v globoko vodo, ki je tekla mimo dvorišča. Ženske so zagnale silen vrišč in izmed prestrašene tolpe se je začel obupen glas: "Ojme, ojme! naša Liza, naša kuharica je padla v vodo; da bi le ne utonila! Pomagajte brž, brž! Bariglico najboljšega vina dobi, kdor jo reši!"

Možje, ki so mislili da jim medved itak ne uide, so hiteli na obrežje na pomoč Lizi, plavajoči po vodi. Toda medtem, ko so spravljali debelo kuharico na suho, se je Miško splazil na breg in je strmoglavil v vodo; zakaj rajši je hotel, da utone, kakor da bi ga kmetje sramotno pobili. Pa čudno, ostal je na površju vode in reka ga je brzo odnesla po dolini.

(Dalje sleči)

Prekmurje toži svoje težave

V nedeljo, 5. maja je bil v Murški Soboti veliki kmečki-delavski tabor. Priobčujemo govor prekmurskega rojaka, svetnika Kmetijske zbornice Lebarja Josipa iz rojaka, svetnika Kmetijske zbornice Lebarja Josipa.

Težka je v današnjih časih borba za obstanek in življenje. Vse težave te borbe pa najtežje občutimo mi kmetje, pa naj smo doma iz doline, hriba ali ravnice. Sami na sebe smo navežani in na svojo rodno grudo. Skoraj osamljeni stojimo v borbi za obstanek. Kljub vsem težavam pa je prekmurski kmetovalec delaven, samozavesten, borben, neomahljiv in dovteten za vse dobro in koristno. Stoletja je že močno ukoreninjen v svoji rodni prekmurski zemlji, katera mu je draga nad vse na svetu. Večkrat ga ta zemlja ne more živeti. Gre v tujino, se tam muči in ubija ali domača slovenska gruda ga je toliko privezala na sebe, da se vrne kmalu domov in si doma s skromnimi zaslužki ustvari malo skromno ognjišče in ljubi, od nikogar odvisni dom. Ker nas vse veže ljubezen do naše rodne zemlje, se vsi močno zavedamo svoje kmečke in narodne nezavisnosti, katere ne damo za vse na svetu.

Naše Prekmurje — kot pravijo naš mali slovenski Banat — nas kmetovalec skromno preživlja s poljedelstvom in živinorejo. Vsi mi z Ravenskega in Goriškega, imamo iste težave in iste težnje. Žal nam je le, da še nismo dosedaj skupno nastopili in se borili za svoje kmečke pravice skupaj strnjeni v eno vrsto. Današnji kmečki tabor Kmečke zveze, pa naj pokaže, da se je kmečko ljudstvo stanovsko organiziralo in da se bo v naprej vse naše dobro in pošteno ljudstvo skupno borilo za povzdigo kmečkega stanu.

Pa tudi oblasti prosimo, da z zdravimi ukrepi in dobrimi zakoni zaščitijo naš kmečki stan in mu dajo v družbi iste pravice kot jih imajo že drugi stanovi, ki pa tudi kmetu kot stebru države pripadajo v prvi vrsti.

Mnogo je vprašanj, ki zadevajo ves slovenski kmečki stan, in vprav v Prekmurju so nekatera od teh najbolj pereča in najnujnejše zahtevajo rešitev.

Slovenska Krajina je namreč prenaseljena in je zato vprašanje, kje in kako najti kruha in zaslužka vsem onim našim kmečkim ljudem, ki so ga dozdej kot sezonski delavec iskali v tujini. Ni v naši moči, da bi mogli sami predlagati, kako naj se to vprašanje reši, le na to opozarjamo merodajne kroge, da je vprašanje vsakdanjega kruha tudi za nas, Prekmurce, najvažnejše.

Deloma bi se dalo zaposliti naše ljudi z javnimi deli, na primer z regulacijami naših voda in melioracijami zemljišč, kar bi obenem dalo mnogo nove plodne zemlje in novega kruha.

Posebno pereče je pri naših kmečkih ljudeh vprašanje kmečkega socialnega zavarovanja, v prvi vrsti za poljedelske delavce, pa tudi za vse ostale.

Nadalje zahtevamo, da se znižajo visoke pristojbine, ki onemogočajo kmetom prevzem posestev. Zahtevamo, da se zaščitijo naši kmečki domovi, da bo naša kmečka zemlja mogla ostati kmečka last.

Da bo mogel naš kmečki stan napredovati, nam je nujno potrebna pomoč v obliki cenene ali celo brez-

obrestnega kredita in v obliki smotrnega pospeševanja strokovnega napredka našega kmečkega stanu. V ta namen je predvsem potrebno, da se zniža cena cementu, ki je neobhodno potreben za asanacijo kmečkih zgradb, še prav posebno pri nas v Prekmurju, kjer nam primanjkuje gradiva. Zato je v tej zahtevi enodušen ves slovenski kmečki stan, kakor tudi v odločni volji, da ne odnehamo, dokler ne dosežemo spremembe lovskega zakona, ki v sedanji obliki ščiti zajca namesto kmeta.

Oblastva naj podprejo naše kmečko združništvo, da bomo mogli potom njega ceneje kupovati, kar potrebujemo in doseči boljše cene za blago, ki ga prodajamo.

Še prav posebno korist pa si obetamo od elektrifikacije naših krajev, ki naj se čimprej izvede, da bo tako dana možnost, da se v naši pokrajini razvije tudi industrija, ki bi dajala delo in kruh vsem onim našim ljudem, katerim ga naša zemlja ne more dati.

To so naše najvažnejše želje in zahteve.

Prosimo naša oblastva, da nam pomagajo, da dosežemo njih uresničenje. Zavedamo se, da je v veliki meri odvisno od nas samih, od naše pripravljenosti za skupno samopomoč, v koliko in kdaj bomo dosegli uresničenje svojih zahtev. Izjavljamo, da bomo sami od svoje strani storili vse, kar je v naši moči, da izboljšamo svoj položaj. Sicer moramo priznati, da je kljub vsem težavam, ki nas tarejo, v sedanjem času pri nas, v naši državi, še vseeno najboljše. Pri nas imamo vsaj svobodo in mir in ničesar nam ni treba bolj želeti in bolj vroče prositi Boga, kakor to, da bi nam bil mir ohranjen tudi zanaprej, ker edino v tem primeru bomo mogli sami delati za izboljšanje svojega položaja in pričakovati tudi od naših oblastev, da nam pri našem prizadevanju pomagajo.

Saj naša oblastva vedo, kaj nam je potrebno. Vemo, da so pripravljena, da nam ustrezajo. Vemo pa tudi, da je največja ovira uresničenju naših kmečkih zahtev po eni strani današnje stanje mednarodnega položaja, ko morajo biti vse skrbi naših oblastev posvečene zavarovanju naše zemlje pred morebitnimi poizkusi tujih sil, da bi se je polastili, po drugi strani pa dejstvo, da Slovenci še vse do danes nimamo možnosti, da bi se mogli svojo domačo hišico po svoje urediti.

Zato izjavljam v imenu kmečkega ljudstva Slovenske Krajine, skupno z našimi kmečkimi tovariši z onostran Mure, Drave in Save, da obstoji za nas samo ena država in to je naša Jugoslavija, ki je skupni dom vsem Slovencem, Hrvatom in Srbom in da bomo svojo zemljo in svojo državo branili pred komurkoli. Zahtevamo pa, da dobimo mi Slovenci v tej državi enako pravico, kot jo imajo bratje Srbi in Hrvati, to je pravico, da svoje domače zadeve sami in po svoje urejamo! Vsi naj vedo, da smo slovenski kmetje zavedni državljani, da pa hočemo biti tudi enakopravni državljani!

Vi dragi tovariši, pa v vaših vasicah širite miselnost Kmečke zveze, edine skupne stanovske organizacije slovenskega kmečkega ljudstva. Če bomo skupno nastopali v eni fronti ter živeli in delali složno, v miru in pomoči eden drugemu, bomo doživeli boljše bodočnost našega kmečkega stanu in naše drage domovine!

UMETNO MIZARSTVO IN TAPISERIJA

DUŠAN VARADINAC

CERRITO 560 — U. T. 35 - 5825

Lično pohištvo, prevlečeni stoli, zofe i. t. d.

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

"SLOVENSKA KRAJINA"

Poštüvani rojaki in rojakinje!

Pozdravljam vas potom etoga našega lista. Šteri nam je vsem na razpolago, da ga za male peneze lejko štémo, in tüdi v njem dopisüjemo, naše dobre misli, kak tüdi naše nevole, ali doživljaje. Ništérni bi še cejli román lejko spisali o svojem to-gobnem življenji. Či glih smo se s polnim vüpanjem poslovili od svojih najpriljubleniših starišov, bratje, dice, od naše ljübe rojstne zemle, da si zboljšamo naše težko siromašno živleenje; smo se razstepli po vsej krajih sveto. Pa smo se vnogi ukanili, ka smo naleteli na vse vrste krize, skoro cejlil deset lejt. Zdaj pa ešče ta bojna, šteró že zadosta čütimo, pa mo ju ešče bole, či nebo naskori končala. Zato nam je pa potrebno bodrilstva in sloznoga vküpdržanja.

Kak pa lejko obdržimo složno fküpdržanje?

Nesmejmo se prezirati, da smo že itak zadosta prezirani od tüjceov; spoštujmo se! Ne bojmo nevoščljivi, či je ednomi sreča bolje naklonjena kak drugom. Zato pa tüdi eden ne smej imeti več prednosti kak drugi. Vsi smo ednaki da si z znojnim čelom in s krvavimi žüli slüžimo naš vsakdančnji krüh. Nigdár ne bojmo prenagli, nej v rečaj pa nej v dejanji. Sigdár prvlé do-bro premislimo kaj odgovorimo, ali storimo. Posvetüjmo se, do-ženimo, pa tak odločüjmo! Pri vsej tej lastnosti bomo lejko slož-no sodelovali.

Záto smo pred šestimi meseci nastavili društvo "Slovenska Krajina", da bi skem tesneje združeni in složnim sodelovan-jem, pomogli eden drugomi, i tak si olajšali kelko de nam v mogočnosti, v najteškejših zadevaj. V krátkom bomo že znali v zneski, kelko dobimo od društva. Ka je sakši želo znati že v začetki. Štero je pa že večkrat z omenjeni zrokov volo, nej bilo mogoče določiti. Zdaj pa da že društvo má malo fonda, bo se lejko določilo, na vsküpno posvetovanje članov in članic. Zato se ne drži ozdaleč! ne čakajmo, da bi samo edni skrbeli in de-lali za cilj našega društva! Vsi fküper! Vsaki je za kaj sposo-ben, šteri za pesmi, šteri za igre; jako lepo bi bilo či bi na našoj prišesnoj igri se skazali s par pesmicami. Lepe pesmi sakši rad poslüša, pa nej kak nikaki pravijo, da je tou nej potrebno! Fse je potrebno, ka je dobro pa lepoga. Samo prave dobre vole nam trbej! Pa vüpanja nej zgubiti, pa tak dosegnemo potpuni cilj društva!

Z neská ka vam ga tü podam je razvidno da ešče do zdaj društvo ma čez članarine \$ 107.80 cent, in do zdaj pa stroške po-

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasaje Salala 60

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

ravnane. \$ 630.50 cent. pa članarine, tak da društvo ma sküpno \$ 738.30 kapitala, tou do 16.ga augusta, kak se je na odborovoj seji ugotovilo.

Zdaj se pa že pripravlamo na igro, štera bo nam tüdi kaj prinesla. Jo bomo priredili 28-ga septembra v Cosmos-Bar na Dock Sudi, Facundo Quiroga 1465.

Nadam se, da se je bote udeležili sčim večjem številu, da bo še zraven zanimive igre "Trije ptički" druge zanimivosti in ples do jutra.

Za društvo je darovao: Bojacec Francisko \$ 1.—

Pozdravljam vas z društvenim pozdravom

A. P.

"SLOVENSKA KRAJINA"

VABI

na svojo prvo kulturno prireditev, ki se bo vršila v dvorani "KOSMOS" na DOCK SUDU Facundo Quiroga 1465

V SOBOTO 28. SEPTEMBRA ob 20.30

Uprizori se burka:

"TRIJE PTIČKI"

IN ŠE KAJ DRUGEGA.

Vstopnina: \$ 1 in 0.50.

ZOBJE TI NAGAJAJO?

Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLO

Canning 2139

V torek, četrtek in soboto od 3—8 ure pop.

POCENI IN SOLIDNO

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!

Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844. Tel. 59-1356

HOTEL IN RESTAVRACIJA

"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIC

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8788.

Modern hotel, zračne sobe, izvrstna

postrežba, hladna in gorka kopel.

Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

MARCOS SASTRE 4351

Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

Villa Devoto

Na

Banco Holandes Unido

Boste Našli

najboljšo organizacijo za varnost vašega prihranjene-ga denarja.

Odprite čim prej Vaš

HRANILNI RAČUN

s samo 5.— \$.

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

CASA CENTRAL I 25 DE MAYO 81

AGENCIA N° 1: CORRIENTES 1900

"SLOVENSKI KOLEDAR" ZA LETO 1941

se že pripravlja.

Samo 1 \$ bo stal in bo cela knjiga!